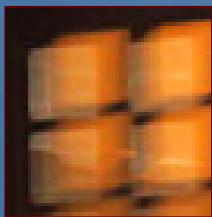
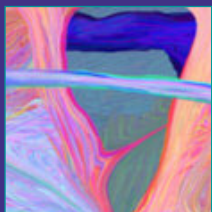

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Neagu

Skalník

Toman

Waltari

Obsah:

Pstruh

Rozhovor se sebou – Marek Toman (4)
Z Facebooku – Dobrá adresa doporučuje: Rudé Kladno (1948–1989) (6)
Nalezeno v knize (7)

Siven

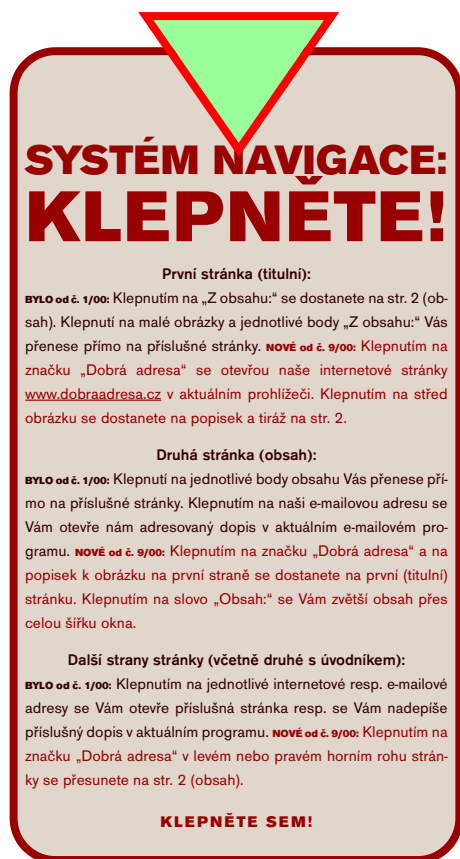
Nakladatelství Academia doporučuje – Petr Blažek, Radek Schovánek: Prvních 100 dnů (8)
Mika Waltari: Vlak osamělého muže (11)
Raluca Neagu: Láska a písmo 14 (18)
Milena Fucimanová: Rút rozmlouvá s básníkem (22)
Mária Ugrinová: Sklizeň pomíjivosti (25)
Marek Blažíček: S tebou (28)
Vladimír Novotný: O čistém nic v mastné řece (L. Laulerová: Lapači prachu) (29)
Vít Kremlička: Kolečovské lajny (32)
Wagner a Liszt v Piešťanech (34)

Lipan

Joska Skalník: My tancovat nemusíme (DOX) (36)
Libor Fára: Knihy a plakáty (Artarchiv) (40)
Michal Machat: Přilož kosočtverec (Galerie města Třince) (42)
Olaf Hanel 75 (Galerie Maldoror) (44)

Losos

Lucie Faulerová: Mendoza (46)
Jakub Šofar: Tak zase po roce hlavou dolů (I) (54)

Na titulní stránce: Lucie Faulerová a Radka Návarová, Jezero Potrerillos (k článku na str. 46)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 4, rok 2018, ročník 19. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Šéfredaktor: Michal Šanda. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Časopis je excerptován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Od 16. dubna je povolen lov na vodách pstruhových. To už budete mít dávno přečtené nové číslo Dobré adresy, pročez vezměte puty, mušky a třpytky a hurá na pstruhy, siveny a lipany!

Michal Šanda

Pstruh Foto-aktu- alita

Foto Michal Šanda

Rozhovor se sebou **Marek Toman**

Z podstaty věci nikdo jiný neví a vědět ani nemůže, co si myslím a chci sdělit čtenářům, lépe než já sám. Navíc je spisovatel člověkem slova psaného a tudíž se vyjádří přesněji prostřednictvím písmen, než mluvením do diktafonu. V sérii selfie rozhovorů pro Dobrou adresu pokračuje Marek Toman.

Vyšla ti teď kniha pro děti Cukrárna u Šilhavého Jima. Je to vlastně literární western, protože se odehrává na Divokém západě, v městečku, kde je jediná žena – knihovnice, která tam propaguje mezi zálesáky literaturu. Hrál sis jako kluk na indiány a kovboje?

Jasně. Vlastnoruční výroba luků a šípů... péra ve vlasech... kutilská romantika. Četl jsem mayovky, kde mě zarazila jednak zkratka Mr. (předpokládal jsem, že jde o slovo „mrcha“), jednak podivná postava Sama Hawkinse. Ten s mou představou hrdiny nějak nekorespondoval. Od té doby jsem k podivínům zvetšelého zevnějšku přilnul. Morálních hrdinů se ale nijak neodříkám. Navíc, zápletky z Vinnetoua, které se často týkají něčeho tak elementárního, jako je dodržení daného slova, fungují pořád. To jsem si ověřil, když jsme začali hrát Cukrárnu jako divadlo.

Proč právě jako divadlo?

Přijde mi to jako dobrý způsob, jak knihu představit dětem a dospělým. Tedy zábavně, aby to nebylo klasické statické čtení. S divadlem navíc odpadá pocit, že je to něco strašně seriózního. Nevzniká tam ten nárok na diváka. Divadlo buď funguje, nebo ne. A přinejmenším v divadle pro děti se nehraje na pózy. Když se pak dozvídám, že děti si naše gagy pak přehrávají doma, tak jsem šťastný.

Odkud se vlastně vzal ten nápad s knihovnicí mezi zálesáky?

S partnerkou Editou Vaníčkovou jsme byli na kolech na toulce kolem Jičína. Z města jsme prastarou alejí dojeli do Valdic. Tamní klášter tvoří s Jičínem a kopcem Veliš přímkou – všechno je to součást barokního plánování krajiny. Neuvedomili jsme si, že je to ten klášter. Ve Valdicích nás zarazila auta s vypnutými motory a s mlčenlivými posádkami. Příbuzní tam čekali na začátek návštěvních hodin. No, a když jsme uviděli tu ponuru basu, napadlo nás, jaké by to bylo dělat knižní dílny ve vězení. Edita je totiž knihovnice a hodně se zabývá tím, jak knihy doporučit čtenářům – i nečtenářům. Divadlo jsme vymysleli společně. Ten knihovnický part je její.

Takže knihovnická záležitost?

I autorská. V knihovnách, ve školách, v klubech a podobně vystupuju celkem pravidelně. Baví mě ta situace, kdy zvlášť u škol je tam třeba deset procent lidí, kteří knížky fakt nemusejí. Nebo je přímo nesnášejí. A ty je můžeš přesvědčit, že to má přece jenom něco do sebe. Pak jsou tam samozřejmě i ti, kdo ti rozumí okamžitě a doslova ti čtou ze rtů, nebo spíš z očí. Bývají tak jeden až tři.

A zbytek?

Zbytek je celkem dobrosrdečně naladěný, přece jenom nemusejí mít být ve škole. Někdy se zaměřím spíš na ně, a někdy na ty odbojáře vzadu. Ti zase mají kolikrát inspirativní průpovídky.

To asi musíš na knížky dost věřit, ne?

Celá Cukrárna u Šilhavého Jima je o tom. Zprávu o důležitosti knih podávám žertovně až parodicky, ale věřím na to z hloubi duše. Knihy jsou schopné zachytit lidskou zkušenost celistvě, se vši rozporuplností, a ještě fascinujícím způsobem. Dovedou tomu všemu, co se kolem tebe děje, dát smysl. A navíc to zaujme, dojme a pobaví.

I knihy o zálesácích?

Já myslím, že Cukrárna je jednak pro děti – jednak pro všechny, kdo jezdili nebo jezdí ven. Na vandr, čundr, výpravu nebo toulku. Ta trampsko-čundrácká záležitost je v Češích hluboce zakořeněná. Je to dojemné, směšné a smrtelně vážné zároveň. Takže Cukrárna rezonuje i s touhle českou romantikou. Vráťím se na začátek rozhovoru. Mluvil jsem tam o morálních hrdinech. A těch je ve skutečnosti stejně málo jako v kovbojkách. V tom jsou dobrodružné knihy dost realistické, takže i parodický western může takhle fungovat. A ještě se přitom čtenář, dá-li Manitou, zasměje.

Cukrárnu u Šilhavého Jima vydalo nakladatelství Baobab s ilustracemi Fany Loubat.

P
str

uh

Z Facebooku

Dobrá adresa doporučuje:

Rudé Kladno (1948–1989)

Dneska už těžko zjistit, zda si byli schvalovatelé odznaku vědomi slovní hříčky a Kladna ve slově příkladnou.

str

uh

Nalezeno v knize

Pani Hrnk,

Já vím, že se musíte v

nás u přelomových momentů bát

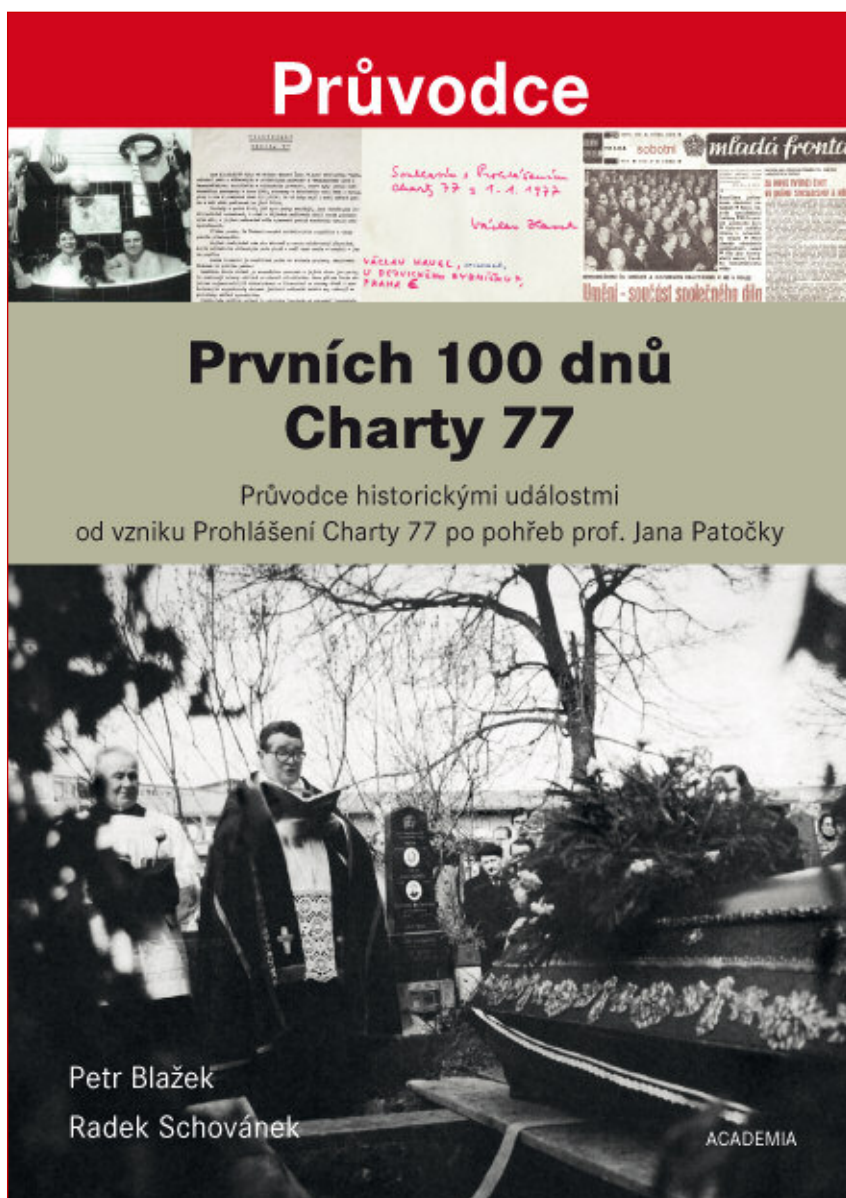
paradoxu. Jinak případná pohoda se

našimi by šla k Vášim těm.

Klára Šť

S
ive
n

Nakladatelství Academia doporučuje

Petr Blažek,
Radek Schovánek:
**Prvních 100 dnů
Charty 77****Průvodce historickými událostmi
od vzniku Prohlášení Charty 77
po pohřeb Jana Patočky**

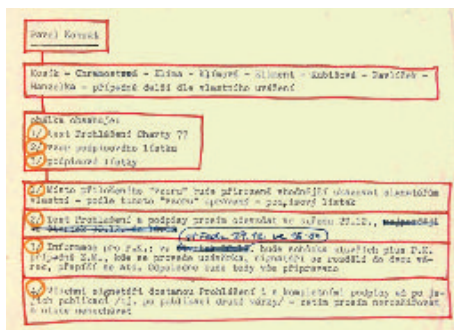
Průvodce představuje historické události, které bezprostředně vedly ke vzniku Charty 77 a zásadním způsobem ovlivnily její podobu, strukturu signatářů a strategii jejich činnosti, jež vzbudila mimořádný ohlas a způsobila masivní kampaň vedení československého komunistického režimu. Kniha je koncipována jako koláž, která má plasticky přiblížit hlavní události odehrávající se v Československu, zejména v Praze, i za hranicemi. Publikace je doplněna bohatým obrazovým materiálem, který ilustruje tehdejší dění.

PRVNÍCH 100 DNŮ CHARTY 77

20. PROSINEC 1976

PONDĚLÍ

- K Chartě 77 se mohl přihlásit každý podpisem *Prohlášení Charty 77*, kde byla pouze uvedena následující podmínka pro přijetí nového signatáře: „souhlasí s její myšlenkou, účastní se její práce a podporuje ji.“ Na návrh Pavla Kohouta byl zvolen poměrně sofistikovaný systém sběru podpisů, jehož pomocí se mělo předejít sporům o jejich autenticitu a předčasnému úniku textu. Václav Havel připravil pro hlavní sběrače několik obálek s technickými detaily a kopií *Prohlášení Charty 77*, jehož definitivní podoba byla pro podepisování připravena 20. prosince 1976. Sběratel a případně jeho přátelé obešli okruh svých známých a nabídli jim text petice k přečtení. Pokud oslovená osoba souhlasila se zněním dokumentu, napsala na připravený papír o velikosti A5 několik slov (nejčastěji „Souhlasím s Prohlášením Charty 77“

Instrukce Václava Havla před sbíráním podpisů, určena pro Pavla Kohouta, prosinec 1976 (archív Pavla Kohouta)

38

20. PROSINEC 1976

z 1. 1. 1977“), svůj podpis a adresu. *Prohlášení Charty 77* si nový signatář nenechal, každý sběratel měl k dispozici pouze jednu kopii a po přečtení si ji vzal nazpátek. Svou kopii základního dokumentu měli signatáři dostat poštou teprve po zveřejnění textu. Celkem 135 signatářů (tedy více než polovina) uvedlo na listku datum signace, proto je možné alespoň částečně rekonstruovat časovou posloupnost sběru podpisů.

Podpisový vzor

Souhlasím s prohlášením Charty 77 z 1. 1. 1977 (nejčastější varianta podpisu *Prohlášení Charty 77*)

Ukázka dalších variant podpisů

Souhlasím s Chartou 77 (Vladimír Klokočka)
Souhlasím s Chartou 1977 (Josef Císařovský)
Souhlasím s CHARTOU 77 z 1. 1. 1977 (Aleš Březina)
Souhlasím s Prohlášením Charty 77 (Jaroslav Borský)
Souhlasím s Prohlášením Charta 77 z 1. 1. 1977 (Bohumír Klipa)
Souhlasím s Prohlášením Charty 77 z 1. ledna 1977 (Václav Černý)
Souhlasím s prohlášením charty 77 ze dne 1. 1. 77 v plném rozsahu (Pavel Landovský)
Souhlasím s Prohlášením Charty 77 z 1. 1. 1977 a podporuji je (Alexandr Kliment)
Hlásím se k Prohlášení Charty 77 (Karel Jaroš)
Souhlasím s Hartou 77 vydanou dne 1. 1. 1977 a ztotožňuji se s ní (Jana Dobrá)

- Podle vzpomínek Petra Uhlá bylo pro sběratele připraveno zřejmě šest podkladů (ve svých pamětech je nazývá „archami“): „Jeden měli spisovatelé (Havel, Vaculík, Kohout a také Pavel Landovský, jenž se jedné přípravné schůzky rovněž zúčastnil). Druhý arch měl Jiří Němec, podpisy sbíral hlavně mezi katolíckými a evangelickými intelektuály, [...] o další arch jsem se dělil s Komedou a Bergmannem, [...] hned tři archy si vzal Zdeněk Mlynář, podpisy mu sbírali Jiří Dienstbier,

39

PRVNÍCH 100 DNŮ CHARTY 77

Rudolf Slánský, Otká Bednářová, Anna Marvanová, Libuše Šilhánová a další.“

- Ve vyšetřovacím spise StB je dochován zřetelně neúplný seznam celkem dvaceti sběratelů podpisů, který patrně vznikl po 12. lednu 1978 (je zde poznámka, že k tomuto datu „bylo v akci Charta vyslechnuto celkem 254 osob“). Je možné, že se ovšem nevztahuje pouze k prosinci 1976, ale že zachycuje i některé sběratele podpisů z následujícího období. Vedle již zmíněných (Václav Havel, Jiří Němec, Petr Uhl, Zdeněk Mlynář a Jiří Dienstbier) jsou zde uvedeni Jiří Hájek, Vladimír Galas, Irena Dubská, Jan Patočka, Jaroslav Opat, Ivan Bierhanzl, Milan Hošek, Karel Herbst, Milan Otáhal, Alena Čepková, Radim Palouš, Zdena Ertelová, Jan Petránek a Dana Němcová.

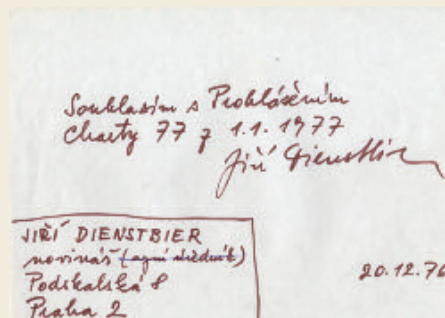
- Na většině z dochovaných podpisových lístků je uvedeno datum podpisu. Z této skupiny se prvním signatářem *Prohlášení Charty 77* stal 20. prosince 1976 Jiří Dienstbier.

Jiří Dienstbier (foto: Jiří Bednář, Libřil Prohlašitel)

40

20. PROSINEC 1976

Podpisový lístek Jiřího Dienstbiera (ABS)

Jiří Dienstbier (1937–2011) – novinář, politik a diplomat

Vystudoval žurnalistiku na Filozofické fakultě UK v Praze. V letech 1958–1969 člen KSČ. V letech 1958–1969 pracoval jako zahraniční redaktor Československého rozhlasu, byl zpravodajem v USA a dalších zemích. V srpnu 1968 se podílel na protikupačním vysílání Československého rozhlasu. V letech 1970–1979 pracoval jako dokumentátor Projektového ústavu Výstavby hlavního města Prahy. V prosinci 1976 signatář Charty 77, jejímž mluvčím byl v letech 1979 a 1985. V r. 1978 spoluzakladatel VONS. V letech 1979–1982 vězněn. Pracoval v dělnických profesích. V listopadu 1989 spoluzakladatel OF. V letech 1989 až 1992 ministr zahraničních věcí. V letech 2008–2011 senátor.

41

PRVNÍCH 100 DNŮ CHARTY 77

21. PROSINEC 1976

ÚTERÝ

■ Podle dochovaných podpisových lístků se signatáři *Prohlášení Charty 77* stali tento den Otto Černý, Ivan Dejmal, Luboš Dobrovský, Jaroslav Jodl, Vavřinec Korčíš ml., Anna Šabatová, Václav Šebek, Jana Šebková, Pavel Šremer a Rudolf Zeman.

Ivan Dejmal (1946–2008) – ekolog a politik

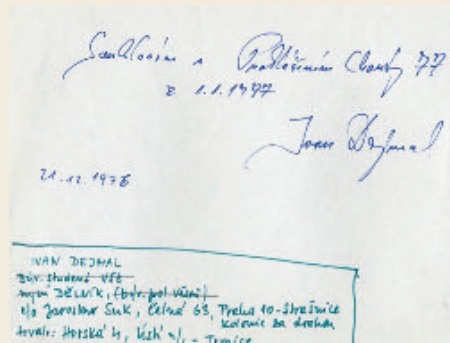
Vyučil se zahradníkem, poté absolvoval střední zahradnickou školu. V letech 1965–1970 studoval na Vysoké škole zemědělské, odkud byl po zatčení vyloučen. V letech 1968–1969 člen Hnutí revoluční mládeže. Na počátku tzv. normalizace dvakrát odsouzen za politické postoje. V prosinci 1976 signatář Charty 77. V letech 1987–1989 vydavatel samizdatového časopisu *Ekologický bulletin*. Spoluzakladatel Hnutí za občanskou svobodu a Ekologické společnosti. V listopadu 1989 spoluzakladatel OF. V letech 1991–1992 ministr životního prostředí v české vládě.

Ivan Dejmal (archiv autorů)

42

21. PROSINEC 1976

Podpisový lístek Ivana Dejmala (ABS)

43

PRVNÍCH 100 DNŮ CHARTY 77

22. PROSINEC 1976

STŘEDA

■ Podle dochovaných podpisových lístků se signatáři *Prohlášení Charty 77* stali tento den Zuzana Dienstbierová, Petr Dobrovský, Jiří Hanzelka, Václav Hyndrák, Karel Jaroš, Karel Jiráček, Klement Lukeš, Václav Novák, Vladimír Stern a Jaromír Wišo.

Klement Lukeš (1926–2000) – politik

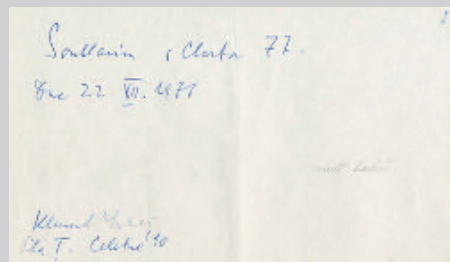
Od dětství nevidomý. Nedokončil studium na Vysoké škole politických a hospodářských věd v Praze. Pracoval v aparátu KSČ. V r. 1961 byl Státní bezpečností zatčen a obviněn z vyzvědačství ve prospěch jugoslávské rozvědky. Žaloba nebyla na žádost sovětské strany, která usilovala o zlepšení vztahů s Jugoslávií, nakonec podána. Lukeš poté pracoval v dělnických povoláních. Od r. 1965 působil jako bibliograf ve Slepěcké knihovně a tiskárně v Praze. V r. 1968 byl ředitelem vzdělávacího institutu Městského výboru KSČ. Po srpnové okupaci Československa pracoval jako odborný pracovník v Ústavu pro výzkum veřejného

Klement Lukeš (ABS)

44

22. PROSINEC 1976

Podpisový lístek Klementa Lukeše (ABS)

minění, odkud byl v r. 1973 propuštěn z politických důvodů. V prosinci 1976 signatář Charty 77. Do r. 1989 pracoval jako dělník invalidního družstva Obzor.

■ Mezi prvními signatáři Charty 77 bylo celkem pět aktivních tajných spolupracovníků StB kategorie agent. Patrně jako první z nich podepsal *Prohlášení Charty 77* 22. prosince 1976 historik Václav Hyndrák, krycí jméno „Rak“. Dne 26. prosince 1976 se stal signatářem Charty 77 spisovatel Vladimír Škutina, krycí jméno „Historik“. O dva dny později řídící důstojník StB úkoloval tajného spolupracovníka Jiřího Kořínka, krycí jméno „Jirka“, ať se stane signatářem Charty 77. Aby nedošlo k jeho dekonspiraci, byl později stejně jako většina ostatních signatářů Charty 77 postižen v zaměstnání a tajná policie mu dorovávala plat. Ve stejný den podepsal *Prohlášení Charty 77* Egon Černý, krycí jméno „Titl“. Pátým aktivním agentem StB mezi prvními signatáři Charty 77 byl historik Josef Hodic, krycí jméno „Dvořák“, na jehož podpisovém lístku není datum. K této pětici agentů z první vlny signatářů Charty 77 přibývali do konce roku 1989 již pouze čtyři osoby: politolog Milan Hübl (krycí jméno „Tomáš“), novinář Vladimír Prikazský („Paris“), filolog Pavel Muraško („Filip“) a politik Bohumil Šimon („Bohouš“).

45

Vlak osamělého muže

Mika Waltari

S
i
n
u
h
e

Finského spisovatele Miku Waltariho (1908–1979) proslavil na celém světě román ze starověkého Egypta Egyptan Sinuhet. Přesto Waltari v Egyptě nikdy nebyl – ani před napsáním románu, ani po jeho vydání. O to víc cestoval do ostatních zemí, v nichž se jeho romány odehrávají.

V knize Vlak osamělého muže z roku 1929 mladý Mika Waltari popisuje své první velké putování Evropou.

Z Helsinek cestoval přes Berlín, Prahu (která v něm kupodivu zanechala dojem velmi nelichotivý), Vídeň, Budapešť, Bělehrad a Sofii do Istanbulu, odkud se pak vracel přes Dubrovník, Řím a Paříž zpátky domů. Je to poutavý popis Evropy, která byla deset let po konci první světové války ještě plná nadějí a iluzí, a také dojmavý deník mladého muže, jeho citového a tvůrčího hledání.

Waltari se na podobnou cestu vydal znovu o dvacet let později, napsal o ní knihu Cesta do Istanbulu. V Istanbulu se odehrává několik

S jeho velkolepých historických románů: Temný anděl, Pád Cařihradu, Krvavá lázeň a především Šťastná hvězda, která je jedním z nejpůsobivějších moderních zobrazení zhoubné totality. Vlak osamělého muže vychází česky poprvé, a čeština je jediným cizím jazykem, do něhož byla kniha přeložena. Překlad Markéta Hejkalová.

S vítá. Nad jednotvárnou rovinou pusty leží nehybná pokrývka mlhy. Vrby, nízká tráva. Blížíme se k pohraniční stanici. Průvodčí nás budí kvůli pasové a celní kontrole.

Zatímco jsem spal, spolucestující se vyměnili – někteří vystoupili, jiní nastoupili. Kulaté černé čepice, ovčí kožichy, pestré šátky. Vjíždím do nové země – království Srbů, Chorvatů a Slovinců.

Pohraniční nádraží je nízká, slabě osvětlená budova. Kolem vlaku se objevuje řetěz vojáků – hnědé uniformy, obličej bez výrazu, pušky.

Můj pas je v pořádku. Za celníkem jdou dva vojáci s puškami, nedbale si pohrávají s pažbami. Jeden muž, který se jim ne dost rychle klidí z cesty, dostane dloubanec do žeber. No ano, jsme cestující třetí třídy. Rozbalují mi kufr, věci vyndávají na lavičku. Nevím, co hledají – celník se mi neobtěžuje nic vysvětlit. V pořádku. Znovu skládám věci do kufru.

Další v řadě má v kufru malou láhev, která budí podezření. Jistě – hledají alkohol! V Jugoslávii je zřejmě státní monopol. Celník lahvičku odšpuntuje a ochutná. Na láhvi je etiketa s nápisem Glycerin. Nemůžu se zdržet pousmání. Celník se rozčilí, něco na mě křičí, ukazuje na pušky za sebou. Rychle smích polknu. Proč si dělat zbytečné problémy kvůli láhvi glycerinu, která navíc ani není moje.

Vlak je zkontrolován. Řetěz vojáků se ztrácí v mlze. Ráno je chladné, jsem rozespálý, třesu se zimou. Stihnu zaběhnout do nádražní restaurace. Malý, špinavý bufet a chrápe tam stará bába. Chtěl bych šálek kávy. To tady zřejmě není zvykem. Babka se zlobí, že ji budím. Z kovové láhve odšpuntuje korkovou zátku a naleje do malé skleničky čirou tekutinu. Polknu – a dostanu záchvat kašle, celé tělo mi zaplaví horká vlna. Odporný pach mastného alkoholu cítím v ústech a v nose. Vypiju láhev sodovky. Trochu to pomůže... Z perónu se ozve křik. Vlak odjíždí. Dobíhám ho, skáču na schůdky vagonu.

Ráno je chladné. Mlha se dere otevřenými okny dovnitř. Choulim se v přišplášti, třesu se, usínám.

Bělehrad. Ztuhlý, bledý po noci ve vlaku předávám nosiči zavazadla. Po velkých nádražních halách mi zdejší nádraží připadá malé a chudé. Východ střeží vojáci. Před ním se tísní žebráci, váleční invalidé v cárech uniforem, špinaví agenti hotelů. Dav křičí, natahuje ruce, dav ubožáků.

Nosič mě odvádí k jednomu hotelovému taxíku. Hotel U srbského krále. Ten pro mě bude určitě dost dobrý. Nasedám, uvnitř už čekají dva němečtí obchodní cestující. To mě definitivně uklidňuje. Obchodní cestující dobře vědí, který hotel stojí za to.

Náměstí před nádražím se zřejmě rekonstruuje – je plné hlubokých jam a hnědých hromad písku. Dělníci v roztrhaných košilích a zbytcích žlutých vojenských kalhot. Slunce už horce pálí. Po svaahu vzhůru stoupají nízké, šedé a bílé domky. Nedlážděné ulice, sem tam strakatá slepice.

Hotel je vedle městského parku a je příjemný, skoro domácí. Kontinentální snídaně – káva s mlékem, toasty, marmeláda a máslo. Zase se cítím dobře.

U stánku s novinami se mluví francouzsky. V Bělehradě vychází jednou týdně francouzsky psaný, panevropský, literárně-umělecký časopis.

Na hlavní ulici jsou několikapatrové, ošklivé zděné domy. Hotelový vrátný mi poradil: v Bělehradě nepotřebujete mapu, půjdete po jedné ulici tam a zase zpátky – to je Bělehrad. Na druhé straně za hotelem je městský park, jediná bělehradská pozoruhodnost. Ve výlohách jsou cenovky napsané modrou tužkou. Ruská písmena na mě působí exoticky. Teprve teď si připadám skutečně v cizině.

Královský palác je krásný. Je také na hlavní ulici, s nádhernou zahradou, s červenými a žlutými květy. Střeží ho vojenská hlídka.

Zbytek města se rozkládá na svahu klesajícím k Dunaji. Malé, nízké domky. Bělehrad připomíná velkou vesnici s domy co nejbliž u sebe.

Vojenská moc tu přímo bije do očí. Srbové jsou vojenský národ. Němci jim za světové války vyjadřovali obdiv a uznání. Město je obklopené loukami plnými vlčích máků – červených a modrých. Červené máky vyrostly ze srbské krve a ty modré z turecké.

Škvírou v plotě se zadívám do kasáren. Dlouhá řada vojáků stojí bez pohnutí – právě se cvičí s šavlemi. Na zemi leží loutka, je vycpaná pískem a připomíná člověka. Jeden voják po druhém si k ní stoupne, snědý obličej bez výrazu nehnutě zírá před sebe. Švihne zápěstím, těžká šavle zasvíští a přesekne loutce žebro, aniž by voják pohlédl k zemi. Strnulý obličej na mě působí podivně tísnivým dojmem. Nejsou slyšet žádné povely. Vojáci vystupují z řady jeden za druhým, vykonají předepsaný pohyb a zařadí se zpět do nehnuté, ztuhlé řady.

Lidské obrysy hadrové loutky, absolutní ticho, přerušované jen řinčením šavlí,

z toho všeho mě zachvacuje ostrá, ledová hrůza. V nehybnosti vojáků se skrývá nelidská krutost – cítím, že by byli schopni udělat cokoli.

Odcházím, ale ten výjev ve mně probudil pocit neurčitého nebezpečí. Slunce pálí Bělehrad do tváří. Po ulicích chodí lidé, vojáci, důstojníci – ale nikdo se neusmívá.

K večeru, když zapadá slunce, se octnu v městském parku. Je stinný a krásný. Několik pomníčků neznámým lidem a staré hradby s hlubokými příkopy. Z cimbuří se otvírá pohled na celý Bělehrad, šplhající vzhůru po stráni nad Dunajem. Čím jižněji jedu, tím je Dunaj širší, mohutnější a krásnější. Teď za řeku zapadá červená sluneční koule. Bílé a šedé město se odívá načervenalou září a Dunaj odplouvá do věčnosti. Proud krve a zlata. Z dalekých oken tryská oheň.

Na tmavé stromy se snáší fialová mlha a ve večerním chladu voní med a kmín. Na nábřeží začíná večerní korzo. Lidé se procházejí sem a tam, rozhlíží se, zastavují, páry, hloučky, skupinky – stejně jako v každém jiném městě. Rychle padá lesklá tma. Konečky důstojnických cigaret v ní rudě svítí. Někde vzplane pochodeň a kolem ní se srocují noční můry.

Večer sedím v restauraci u malého náměstíčka a poslouchám hudbu. Místní víno je kyselé a nachové. Náměstíčko je temné, ulice špatně osvětlené, v příkopech se kupí hromady smetí. Ulicemi obcházejí ozbrojené vojenské hlídky – jsou vidět skoro na každém kroku.

Muzikanti mají dlouhé kníry a v červených vestách a bílých košilích s širokými rukávy vyhlízejí divoce. Sedí na pódiu, nalévají jim víno. Hudba trhá uši – třískající hrnce, umírající kočky –, ale má v sobě divoký rytmus, a když muzikanti rozjaření hrou začnou hlasitě zpívat, působí to barsky krásně.

Piju druhou čtvrtku vína a kouřím desátou cigaretu. S obdivem hledím na dvě

snědé, dlouhovlasé dívky s jemnými rysy, které pod matčiným dohledem pijí černou kávu, pozorují ženu, podle všeho krmičku vepřů, jak hltá odporně páchnoucí zelí, a několik mužů s očima lesknoucíma se ve tmě, jak si hází kostkou, kdo zaplatí účet. Noc je příjemně chladná, vůně a pachy z náměstí a sklepní kuchyně se slévají v exotickou kombinaci.

Náhle se odněkud vyřítí černé auto. Rozoznám dvě důstojnické uniformy a ženu, které napůl visí ven, chce se důstojníkům vytrhnout a křičí... křičí, takový křik jsem ještě nikdy neslyšel, křik, v němž by bylo tolik hrůzy a žalu. Hudba rázem ustane, lidé vstávají. Vojenská hlídka, která stála na náměstí, se k autu rozběhne. Náhle praskne výstřel, ohnivý jazyk ve tmě.

Lidé spolu neklidně hovoří. Starý muž kleje, ukazuje na auto a prsty naznačuje, jako by si podřezával krk. Zavýjí brzdy, auto zastavilo na druhé straně náměstí. Vojáci k němu přibíhají. Žena se tiskne k podlaze, už nekřičí. Začíná vyjednávání a vojáci se pomalými kroky vracejí zpátky. Auto odjíždí – a za chvíli se zase ozve ženin křik. Pro nikavý, příšerný, dušený křik.

Lidé se ptají vojáků, co se stalo. Ten, který vystřelil, cvaká zámek pušky. Nechápu vůbec nic. Orchestr zase spustí – teď hrají tichou, dojmavou píseň. Ptám se vrchního. Nic mi nevysvětluje, jen pokrčí rameny: Důstojníci... noční Bělehrad.

Ledová hrůza mě nechce pustit ze spárů. Vybavují se mi neuvěřitelné příběhy z Bělehradu za světové války – o ženách, které vojáci laskali holíčkami, ostruhami a bičíky a při polibku jim vyražili zuby z úst. Jsem v hlavním městě sadismu. Západní chlad se tu pojí s orientálním požitkářstvím a slovanskou lhostejností.

Ovládla mě neodolatelná zvědavost. Chci vidět noční Bělehrad... Je půlnoc, na tmavém nebi září malé, nehybné hvězdy. Vojenské hlídky obcházejí slabě osvětlené ulice. Zajdu do hotelu, cenné věci svěřím do úschovy vrátnému. Jeden číšník, který mlu-

ví trochu francouzsky a právě mu skončila směna, vyrazí se mnou. Vyprávím mu o scéně, kterou jsem právě zažil. Směje se. K takovým věcem dochází skoro každou noc. Důstojníci si můžou dělat, co chtějí – unášet ženy, páchat na nich násilí. Při těch slovech se ale opatrně rozhlíží kolem sebe. Takový rozhovor by neměl nikdo slyšet.

Město je tmavé. Světla v oknech zhasla. Proti nám červeně svítí název nějakého kabaretu. Ale k čemu kabaret – ty jsou ve všech městech stejné. Chci vidět, jak se baví Srbové. Můj průvodce krčí rameny – to bych měl přijet o nějakém svátku. V obyčejné noci všedního dne sotva uvidím něco zajímavého.

Černá okna ponuře, nehybně zejí. Zjitřená fantazie mi maluje hrůzné obrazy, které se za nimi mohou skrývat.

Přicházíme do starého města. Na ulicích je sem tam přece jen vidět život. Nízké domky se slaměnými střechami, z jejichž okének prosvítá světlo. Z otevřených dveří se do chladné noci derou oblaka páry. Slyším opilé hlasy, hádku, cinkání sklenic. Do jednoho domku zajdeme. Opilí drožkáři, dva vojáci v širokých kalhotách u špinavého stolu, ženy s mrtvými očima a snědými, chladnými tvářemi.

Sedneme si, čekáme, nic se neděje. Jeden kočí usíná s hlavou na stole. Vojáci sedí nehybně, nepadne mezi nimi ani slovo. Nakonec jeden vstane, gestem si přivolá jednu z žen, strká ji před sebou ke dveřím, zmizí do noci.

Moje fantazie mě zklamala. Čekal jsem nějakou senzaci, hrůzu, ale našel jsem jenom nudu. Můj průvodce zívá, mluví o nočních klubech, kam se člověk může dostat jen s jejich členem.

Jsem unavený, nevýslovně unavený. Přece už vím, že lidi jsou vesměs jen živočichové. Kvůli takovému poznání jsem nemusel vážit cestu až do Bělehradu. V různých zemích má ta věc různé rysy, ale podstata je a pořád bude tatáž.

Bereme si drožku. Noc je chladná, třesu se zimou. Vůz poskakuje po nedlážděné cestě. Kolem se míhají domky s doškovými střechami, schoulené k zemi. Odněkud mi do tváří proudí studená mlha.

Přemýšlím nad sebou a nad svou cestou, která je vlastně úplně nesmyslná. Co mi přinese? Řadu nejrůznějších dojmů, obrazy nějakých cizích lidí a dějů, siluety měst, horké, těžké noci, chladné, smutné noci. Neklidný úprk z jednoho města do druhého... Zavalila mě aspoň jednou vlna života, neústupného a silného?

Snažím se definovat, proč mám tak rád právě noci. V naší době všechna romantika mizí v nočních stínech. Ty mění všechna měřítká, díky nim se vášnivý pud života chvěje v ulicích, které jsou ve dne přísné a šedivé. V noci se skrývají všechny možnosti: dobrodružství, náhody, podivná setkání. Noc osvobozuje den od práce, národního hospodářství, finančních trhů. Noc je neskutečná. Dnům vládne rozum, nocím fantazie.

Vzpomínám si, jak jsem jednou v létě na venkově spal na seníku. Vzbudil jsem se uprostřed noci a mohl jsem si sednout na schůdky, ochladit si nohy ve studené rose a v mlze, houpající se nad černým jezírkem, jsem pozoroval snové bytosti. Byl jsem pán noci, slyšel jsem, jak vedle chrápe čeledín... Měl jsem svou říši, o níž mě nikdo nemohl připravit.

I tahle romantika však náhle ustala, porazila ji surová, brutální skutečnost, když jsem se jednou v noci zničehonic probudil a s tlukoucím srdcem a plný hrůzy jsem sledoval, co se děje ve vedlejší seníku. Nechápal jsem, o co jde, ale šel z toho na mě strach a hanba.

Vůz kodrcá temným, chladným městem. Na kozlíku se choulí klímající voza. Od kopyt koní odletují kamínky a písek. Jsem sám, bez vlasti, bez jediného přítele a ubírám se do nepokojného spánku v cizím hotelovém pokoji.

Bělehrad... Bělehrad není Orient, a není ani Evropa. Bělehrad je slovanská venkovská holka, která sedí v biografu v punčochách z umělého hedvábí a dívá se na gangsterku z Divokého západu.

Zase přes rozkopané staveniště na nádraží. Přes den je čím dál větší vedro. Ve vlaku není voda, musí se kupovat na nádraží. Cesta do Bulharska je jednotvárná. Bílé cesty, které mě ve slunečním svitu téměř oslňují, bílošedé, maličké domečky, tabáková pole, lány slunečnic, volské povozy a hubená, čilá černá prasata. Až se před námi nakonec zjeví na obzoru modravá silueta hor, a jak se k nim blížíme, jsou hory čím dál vyšší.

Večer na bulharské hranici si posunujeme čas o hodinu napřed. Znovu vstupují do východoevropského času a zároveň do Orientu. Bulharští vojáci působí ve srovnání s těmi jugoslávskými špinavě, přátelsky a srdečně. I celní prohlídka probíhá s lenivou lhostejností. Voják, který mi kontroluje pas, se dívá, jestli opravdu existuje nějaká země jménem Finsko. Někdo ze spolucestu-

jících mu ochotně vysvětluje, že to je jedno větší město v Německu. Další upřesňuje, že ve Finsku žije běžec Nurmi. Bez dalších diskusí pak dostanu do pasu razítko.

Vlak stojí na hranicích už dvě hodiny. Proč spěchat... Pak náhle záblesk, ostrý hvizd a na nádraží se přiřítí Simplon-Orient-Express. Krátký, pyšný vlak, obestřený tou nejopojnější romantikou nové poezie. Z oken vyhlíží unylé, znuděné obličeje. Jeho kontrola trvá jen mžik. Za několik minut mizí do noci jako dunící bouřkový mrak, syčící párou. I my se vydáváme na cestu směrem k Sofii.

Proti mně se usadil poměrně mladý muž příjemného vzhledu. Oslovím ho francouzsky. Obchoduje s koberci, má prodejnu v Sofii, doprovázel přítele, který jede kvůli větším objednávkám do Berlína. Zná rovněž Konstantinopol, několik týdnů tam žil. Říká, že je tam draho. To je pravda, Bulharsko je nejlevnější země z celé Evropy – za zhruba třicet finských marek je sto leva.

Ptám se ho na hotely. Radí mi jeden dobrý přímo v centru. Hovoříme o hospodářské situaci v Bulharsku, o problému s Makedonií. Právě před pár dny se v novinách znovu objevily znepokojivé zprávy.

Ano, můj známý mi vypráví, že už celé roky vojáci na obou stranách hranice střílejí po těch, kdo se pokusí hranici přejít, to je běžná věc. Protože hranice je nesmyslná. Část pozemků bulharských rolníků se nachází za hranicí. Musí přece sklízet úrodu, starat se o půdu. Samozřejmě se kolem toho dělá povyk, ale Bulharsko je malá, poražená země. Teprve teď, když byli zastřeleni nějací Jugoslávci, tomu tisk začíná věnovat pozornost.

Noc je zase chladná, i když ve dne bylo horko až příliš. Vyprávím obchodníku s koberci o Finsku. Říkám, že u nás v létě nemáme vůbec noc, jen bílé příšeří. Najednou mě zachváť stesk po domově. Toužím se procházet v bílé noci, cítit vůni posečené trávy, jetele a tužebníku, chci vidět jasnou, průzračnou vodu.

Po půlnoci přijíždíme do Sofie. Nádraží je malé a špinavé. Venku v noci čekají fiakry a taxíky. Bereme si spolu fiakr, máme stejnou cestu. Doveze mě do hotelu. Prašné, částečně nedlážděné ulice, rozlehlé město – jsem unavený, připadá mi, že jedeme už celé hodiny. Konečně se před námi objeví Grand Hotel Victoria. Loučíme se. Zvu ho, aby se za mnou zítra stavil. Fiakr odjíždí. Vysoký ruský emigrant s vizáží podvodníka mě vede do pokoje. Jsou tam dvě postele. Říkám, že by mi stačila i jedna. Významně se usmívá. V Bulharsku nejsou jednolůžkové pokoje. Přenechávám tedy druhou postel Raxovi a připomínám si, že jsem v zemi:

ou les fleurs sont sans odeur,
les hommes sont sans honneur
et les femmes sont sans pudeur,

aneb kde květiny nevoní, kde muži neznají čest a ženy stud. Říkanka pochází ze Srbska.

A ty dvě postele mi v mysli vyvolávají vzpomínku na dobrodružství anglického gentlemana v Bukurešti, kde o ženském studu nikdy ani neslyšeli. Dotyčný gentleman se cítil osaměle a smutně. Požádal proto hotelového vrátného, jestli by mu mohl poradit takové... hm, takové místo, kde by se mohl seznámit s rumunskými ženami.

„Ale pan lorde, je mi líto... V Bukurešti, no, dokonce v celém Rumunsku je jenom jedno takové místo.“

„Cože? Skutečně? Jenom jedno jediné?“

„Ano... A střejou toho místa je nebe!“

Ráno vyrazím na procházku. Jdu na nádraží, kupuji si čerstvé vídeňské a francouzské noviny. Zjišťuji, že jsem se ubytoval na hlavní ulici. Zjišťuji také, že Sofia působí ještě venkovštějším dojmem než Bělehrad, ale je méně upjatá, špinavější, skoro bych si ji dokázal zamilovat. Hlásím se na policejní stanici a zároveň žádám o výjezdní vízum. Tohle je strašně chudá země! Můj oblek, do něhož se cestou už zažral prach a skvrny od oleje, působí ve srovnání s tím, co tu lidé nosí, téměř luxusně.

Po půlnoci přijíždíme do Sofie. Nádraží je malé a špinavé. Venku v noci čekají fiakry a taxíky. Bereme si spolu fiakr, máme stejnou cestu. Doveze mě do hotelu. Prašné, částečně nedlážděné ulice, rozlehlé město – jsem unavený, připadá mi, že jedeme už celé hodiny. Konečně se před námi objeví Grand Hotel Victoria. Loučíme se. Zvu ho, aby se za mnou zítra stavil. Fiakr odjíždí. Vysoký ruský emigrant s vizáží podvodníka mě vede do pokoje. Jsou tam dvě postele. Říkám, že by mi stačila i jedna.

Z vedlejších uliček někdy do ruchu hlavních tříd zabloudí černé prasátko nebo strakatá slepice. Po silnici jede volský povoz. Na širokých, mohutných volských čelech spočívá tisíciletý mír, mír moudrosti a meditace. Klid zvířete, jehož povely a rány bičem nemohou vyrušit.

Vidím svou první mešitu. Je maličká, hnědá a špinavě šedá. Ve stínu pod arkádami se před sluncem schovávají žebráci v otrhaných, zčernalých šatech, pod cáry prosvítá bledá kůže. Nejsou schopni ani vstát. Vleže natahují ruce ke kolemjdoucím, vzduch rozpálený sluncem se dere do stínu arkád a oni sní o ráji.

Nedaleko mešity je stará katedrála, kterou před několika lety pobořil komunistický pumový atentát. Viděl jsem ji kdysi na fotografii – tam vypadala mohutně a velkolepě i se zřícenou kupolí. Teď mě překvapuje, jak je ve skutečnosti malá – asi tak třetina mikulášského chrámu v Helsinkách. Je obestavěná lešením – donekonečna ji opravují, ale aby ji postavili znovu, na to peníze nestačí.

Bulharsko je chudá a hořce komunistická země. Z výkladů knihkupectví a novinových stánků mi hrozí zatáté pěsti a krvavé titulky – a vedle nich fotografie mladého, krásného krále. Národ je nelogický – bez ohledu na komunismus miluje krále, jehož koníčkem před nástupem na trůn bylo řídit lokomotivu. Teď v plné shodě vede v parlamentu spory s bývalými kolegy.

Královy portréty visí všude. Nad barovými pulty, v obchodech, na zdech kaváren, v hotelových halách. V německé restauraci, kde jím, je na jedné straně velký a krásný obraz krále v uniformě a z protější zdi se na něj uctivě dívá portrét majitele.

Sofia je líné, chudé a přátelské město. Před vchody domů na chodníku posedávají na bobku muži a pokuřují z dýmek, na hlavách umaštěné čepice z ovčí kůže. Pestré korálky závěsů ve vchodech do holičských oficín na sebe narážejí a cinkají. Nejvíce ze všeho je na hlavní ulici loterijních kiosků a filiálek atlantických paroplavebních společností.

Amerika je v chudé zemi sen o štěstí – vzdálená touha po bohatství a svobodě. Všichni lidé jsou tam králové, dokonce i dělníci mají osobní auta. Až dosud mě rozčilovalo, když mě lidé pokládali za Američana. Teď rozumím psychologickým důvodům, proč Bulhaři vidí Američana v každém cestovateli.

Poprvé piju piji tureckou kávu, kterou roznášejí po ulicích na zavěšeném tácu. Procházím sofijským bazarem. Vůně vyčiněných kůží, pestrých kobereců a použitého šatstva. Vdechují exotiku plnými doušky.

Za městem se tyčí modravé hory – jsou tak modré, že je ve slunečním svitu nejprve považuji za mraky.

Protáhnu se pocinkávajícím korálkovým závěsem k holiči. Smrdí po cibuli. Studenou vodou a tupým nožem mě zbaví vrchní vrstvičky kůže na krku. Pak strčí špinavé prsty do dózy s masťou a vetře mi do tváří směs vonící pižmem. Oblíkej mě štípe, ale lesk-

ne se stejně masťne, jak v Sofii patří k dobremu tónu.

Když se večerní šero začíná měnit v noc, přichází pro mě můj přítel obchodník s koberci. Nejprve mi ukazuje svou prodejnu a sklad – na tom nejlepším obchodním místě hned vedle mešity. Dokážu ocenit, že přes své mládí už dokázal vybudovat tak velký závod. Nadšeně mě zasypává čísly – chce ukázat, jak velké obchody uzavírá. Můj obdiv a pochopení mu lichotí. Zve mě do důstojné obchodní kavárny, zdraví se se známými, vypráví mi zkazky o bulharském podnikání.

Večerní chládek vylákal davy do ulic. Pod matnými lucernami se nesou vůně z bazaru. V rohu náměstí se rozsvítí malá reklama. Rozmlouváme vážně a důstojně jako staří zkušení pánové. Je hrdý na svou francouzštinu – tu a tam mi opraví chybu. Plánujeme světové události, popouštíme uzdu fantazii. Novinové titulky hlásají pohraniční šarvátky na čínsko-ruských hranicích. Svět hoří. Předpovídáme novou válku velmocí. Z palčivých politických problémů mícháme kaši v obrovském hrnci a každý si pak vybíráme zvlášť chutné kousky. Naznačuje mi, že toho ve skutečnosti ví mnohem víc, než může prozradit na veřejném místě. Přitahujeme si židle blíž k sobě. Necháváme se pohlcovat spikleneckými teoriemi. Lidé od okolních stolů nás závistivě pozorují a snaží se zaslechnout, o čem mluvíme.

Vytváříme nové příběhy tisíce a jedné noci. Pohybujeme se v laboratořích na výrobu jedovatých plynů, v bombových skladech tajné německé armády, podněcujeme komunistické povstání ve Vídni, budujeme indické císařství... Let fantazie nás opájí. Cítím, že jsem vstoupil do Orientu, nekonečné říše volné fantazie a logiky nelogičnosti. Ptá se, jak mi chutnají jeho cigarety. Podlaha kolem nás je plná bílého popela a drobků tmavého tabáku. Zpozorním. Tabák chutná zvláštně, nasládlé. Čas se nepozorovaně přehoupl přes půlnoc.

Opium? Usmívá se, přikyvuje. Vlhké tmavé oči jako by mu potáhla tenká záclona. Divil jsem se, proč vůbec nepije víno. Teď chápu – už našel ráj fantazie. Vysvětluje mi, že je to domácí produkce – do tabáku se přimíchá zmrazená tekutina z makovic, která se ale nejprve musí zahřát a pak rozemlít na malé kousky. Skutečné opium je v té směsi přítomno jen symbolicky.

Vracíme se spolu k hotelu. Hvězdy jsou jako špendlíkové hlavice v nezměrných modrých výšinách. Pachy hromad odpadků, pižma, posečené trávy a cibule se míchají s vůněmi holičských oficín a mastné pálenky z malých hospůdek. Orientální noc v karavanseráji.

Loučíme se. Obchodník s koberci mi radí, abych si ráno k snídani dal místo kávy teplé mléko. Nějak se dostávám do pokoje, svlékám se. Pozoruji, že Rax je neuvěřitelně veliký a huňatý a oči mu podivně září, šibalsky a chápavě. Lehám si do postele, zhasínám světlo, ale za žádnou cenu nemůžu usnout. Cítím, jak se mé tělo vytahuje a vytahuje, už dosahuje až na ulici, a přitom se nohama nedotýkám ani stěny pokoje. Všechna měřítka jsou náhle nepřírozená a klamavá. Až budu ze Sofie odjíždět, mohl bych si kufr klidně strčit do kapsy – nechápu, že mě tak geniálně prostá myšlenka nenapadla dřív a že jsem kufr vlácel v ruce. Psací stroj by se vešel do náprsní kapsy – ale kam bych proboha nacpal peněženku, kartáček na zuby a pyžamo?

Ale kdo z nás dvou je vlastně idiot? A co dělá v mém pokoji Katri? Dali mi přece dvě postele, ačkoliv to není zrovna slušné. Ale já na tu druhou postel nevylezu. A proč bych měl sedět, chtěl jsem přece jít spát. Je už den, že se přese mě valí všechny barvy? Botanická zahrada by si své květy mohla nechat sama pro sebe. A lidi si ještě stěžují, že na šlechtění prasat se dává víc než na literaturu. Ale to všechno je teď lhostejné, protože začíná plavecký závod labutí přes jezírko s lekníny. Šíje se sklánějí jako šípy, bílá a černá, a všechny stěny se otevírají, aby bookmakeři mohli sledovat závod. Nejlepší bude se pevně zabalit do přikrývky, aby si nikdo nevšiml, že...

Budím se ráno a po neklidné noci jsem v podivném rozpoložení. Nehybné myšlenky v mém mozku po sobě cize a nepřátelsky pokukují. Vzpomenu si, co mi radil obchodník s koberci, a nabídnu jim teplé mléko, aby přestaly být tak upjatě odtažené a postupně začaly spolupracovat.

Píšu dopisy – mechanicky, bez zájmu. Kupuji si deset pohlednic, na všechny píšu stejné pozdravy a různé adresy a lepím na ně velký králův portrét. Ale zrovna v okamžiku, kdy je strkám do schránky, mě ovládne podivná jistota, že adresáti neexistují – jen se mi o nich kdysi zdálo.

Visím volně na krátkém kousku času, bez minulosti, bez budoucnosti. Sluneční žár spaluje líný život v karavanseráji – a na obzoru se tyčí hory jako modré mraky.

Loučíme se. Obchodník s koberci mi radí, abych si ráno k snídani dal místo kávy teplé mléko. Nějak se dostávám do pokoje, svlékám se. Pozoruji, že Rax je neuvěřitelně veliký a huňatý a oči mu podivně září, šibalsky a chápavě. Lehám si do postele, zhasínám světlo, ale za žádnou cenu nemůžu usnout. Cítím, jak se mé tělo vytahuje a vytahuje, už dosahuje až na ulici, a přitom se nohama nedotýkám ani stěny pokoje. Všechna měřítka jsou náhle nepřírozená a klamavá. Až budu ze Sofie odjíždět, mohl bych si kufr klidně strčit do kapsy – nechápu, že mě tak geniálně prostá myšlenka nenapadla dřív a že jsem kufr vlácel v ruce. Psací stroj by se vešel do náprsní kapsy – ale kam bych proboha nacpal peněženku, kartáček na zuby a pyžamo?

S
ive
n

Láska a písmo 14 Raluca Neagu

O ženách

Je načase, abych zemřela jako poslední
Ženy jsou nejošklivějšími kostely.
Jejich ošklivost jsem cpala
pruh za pruhem
do minutové zálohy.
Bůh se předávkoval
mým tělem
a já jsem zátylkem a tučným pouzdrém ledvin.
Je tu tolik lidí a já jsem
nejošklivějším kostelem.

Krok co krok spánek mě kouše,
moje zelené vlasy mažou moje světlo,
moje boky mají rozšířené zorničky,
moje tvář prochází plameny mého těla.

Mojí mysli se zdá sen o smrti
a já jsem tam nejošklivější kostel.

Jsem lúzrovský bůh,
Debilní telefon na SIM kartu,
Jehož nekonečno vyškrtly jeho
vlastní oči.

Mám žízeň,
necht moje nozdra protéká mýma rukama

Bičuje mě
růst vlastních nervů
Mám spoustu času.
Potím se a smrdím prázdnotou.
Řvu a sundávám vemena soumraku.
Motám se v hromadách
levných stoliček,
Křičím skrz své dásně a svůj pláč.

Dláždím oblohu.
Jsem bohem v ničem
schouleným.
Ošklivý kostel, banální kříž.

Prodávám mystiku. Moje krev je mlčením slova.

Předmluva

Muž, kterého miluju,
nečetl Anaēs Ninovou
Smrdí mu to, co čtu,
a miluje vesmírné technologie,
jejichž plody a semena
občas sklízí
Muž, kterého nemiluju,
se nemotorně chvěje u mojí paty v
měsících s písmenem „r“
prosí, abych volala jeho jméno
a vyprázdnila jeho pohár

vyhodí mě z kalendáře
pokaždé, když se mu jeden můj blondatý vlas
přilepí k jeho krokům.

Od té doby na koberci zbyla
jenom tělesná vyzývavost
A jeho ruka se stmívala v pravé poledne.

Návrhy v začátcích

Chceš, abych ti prodal svoje ložní prádlo?
Je zbrusu nové, jen jednou jsem do něj usedla
a nepřítomně jsem se zabalila
do svého životopisu.

Říkám ti to proto, abychom se bavili o lásce
jen tak, obecně.

Nechtěla jsem se na tebe zlobit, a tak jsem tě
začala podvádět zamlklým sexem a
svými stehny zamilované ženy

Vím o tobě všechno:
kolika jazyky mluvíš, kolik přepínačů
obsahuje tvoje řeč

a vím o polyglotech řečnického předvádění.

Vím také, že jsi sebejistý, sebevědomý
a víc než dokonalý

a já potřebuju prostor, abych se mohla volně pohybovat
mezi elementy.

Předehra

Potkali jsme se, když nám začal podzim
Když okna pomalu splývala s ohlédnutím a naše kůže prozradila svůj smysl.
Já jsem nosila zelené náušnice
on zas své každodenní ambice.

Druhý den, když on měl
mé zelené náušnice, já jsem měla své ambice.
Byli jsme naprosto odlišní.

Bavili jsme se o globalizaci, o právech homosexuálů
a o tuaregských špercích.

Když sahal na moje tvary, už jsem byla vědoma přítomnosti tečkovaného prostoru mezi námi.

Tvrdě jsme narazili do slov a snadno jsme si vymýšleli nepřítomnosti.

Prísahala bych, že ho budu schopná milovat až do konce tohoto dne.

Touhy

Polož si polštáře ve
tvaru mých ňader,
nech dveře otevřené,
pomiluj mě obráceně
směrem od stěny,
spolkni moje ňadra zapij je troškou vody
a dovol mi, abych Ti
řekla jedno slovo.
v mém kufru se odráží
Celé ráno.

Pozdě jsem se vymanila a v televizi
potvrdili
důvody nehody.
Ty chováš plechové ruce a
ozdoby a za to mi nic
nenabízíš.

Ranní úvahy

Z ledvin si, můj milý, nemůžeš uplést kytku a ani
šperky, které jsi včera (znovu) připomněl,
tvoje kroky
ke mně nezavedou.

Nic ze včerejška nebylo opožděné a nic
zpožděného nepochází z včerejška.

Já jsem byla stejná, s patami plnými švů a s anachronickým nádrama, po ránu jsem
mluvila stejně málo,
moje pohyby byly stejně němé
a ruce stejně slepé.

Ty stejně znuděný jako vždycky
při tom, co jsi testoval mou polaritu.

Zásuvky byly na svých místech, srovnané v prázdném a monotónním ekologickém pořadí
Aniž jsem věděla, ke komu patříš, obrátila jsem se na tvoji odpověď s otázkou
kdy bude moje složenka vystavena včas.
Jako vždycky nevýrazná
tě zachránila ledvina.

Láska a písmo 14

Co takhle mě prolistovat
dnes večer

Uzavřela jsem se do sebe ve 4 hodiny a mám 22
hladových písmen.

Nahé a zbavené měsíce, moje pohlaví se kutálí po pláži
v zadní místnosti.

Čekal jsi tam na mě příliš dlouho.

Zapomněla jsem na tebe, trvám na tom, abys mě prolistoval a
chránil

před globalizací
a pomiloval písmem velikosti 14.

Překlad
Mircea Dan Duta

S
ive
n

Rút rozmlouvá s básníkem (úryvky z cyklu básní) **Milena Fucimanová**

Cyklus básní Rút rozmlouvá s básníkem je literární ozvěnou na básnickou knihu slovenského básníka Petera Mišáka Rút (Ružomberok 2014) v níž básník polemizuje se starozákonním příběhem. Básně z této knihy uvedlo 7. prosince 2017 brněnské Divadlo hudby a poezie Agadir v česko-slovenské jazykové verzi jako melodram s původní hudbou Ondřeje Fucimana.

Prečo sa ti prihováram, Rút?

Dnes už nikto

nehovorí slová

pre krásu.

Ani pre tvoju.

Proč mě probouzíš básníku? Co ode mne chceš?

Tvůj nepokoj – to je nora vystlaná cesmínou

píchá v ní úzkostí která nesouvisí s věkem

Neptáš se zemřelých jaké to je ... tam

Ty přece víš že jsem nezemřela smrtí

která sahá po živém z masa a krve

že jsem nezemřela jako neumře voda

Tak nač se chceš zeptat ?

Slyším tvou úzkost Tyrkysová v ní bledne

až k barvě deště

Úplne nahý

dnes kráčam

pomedzi svet.

Rúchom sa snažíš

skryť moju potupu, Rút.

Nerob to.

Viem, čo ma bolí.

Znáš můj příběh a poznání tě drtí

Co bys mi podal tenkrát na strništi?

Sbíral bys pro mne snop? Ochablý? Kadeřavý?

Nebo by pro tebe bylo snadnější
 najít mě někde bezvládnou na lavičce
 Vlasy by mi padaly až na zem
 ve tmě by na mě někdo omylem šlápl
 Bolelo by tě to bez trýzně?
 Byl bys mě vyčesal z bláta?
 Hladil něžně a mlčky jako osirotený pes?

*Myslíš, Rúť,
 že tvoj príbeh
 ešte raz niekto
 rozpovie?
 Ak to my dvaja teraz
 nespravíme,
 už sa to nestane.*

Nemůžu... tě zachránit
 Ani nevím co znamená
 Mluvíš o nahotě a oba víme že nejde o roucha
 Mám tolik závojů že bych tě v nich utopila
 ale tvoje bolavé třpytky
 by vyplavaly znovu na povrch
 Protože ony jsou tebou
 A ty jsi celý skrze tvá zranění a dobře to víš

Dotýkaš sa ma ty či iba voda?

Je dobré že splýváme s vodou Tělesnost mizí ve vodě jak plaz
 Už nejsem bytost Jsem příběh s ženským jménem
 který tě týrá jako bys byl za něj odpovědný
 Ale možná máš pravdu
 Můj příběh není záznam ale předznamenání
 Vyzouvám v něm topánky Naboso jako nalačno
 Po vyslechnutí zůstaneme sami:
 neschůdní jako zarostlé schody
 Z dětství je znám: ta vydrolená mláďata skal

*Len hviezda, Rúť.
 To ostatné
 už nie je ničια věc.*

Jsem vesmírná galaxie s vlečkou
 Kdysi jsem věřila že jedna z hvězd je moje
 Všechno je jinak Vesmír neupí
 z jaderné fúze uvnitř hvězd vznikl uhlík a kyslík
 z výbuchů dalekých supernov se rodilo železo
 ze srážek neutronových hvězd povstalo zlato

záblesky gama gravitační vlny
 Já k tobě přistupuji měděná a fosforečná

*To si mala
 odkiaľ,
 že šťastie je vždy
 tam, kde ty?
 Pri nohách starca,
 na strnisku,
 v zajatí.*

Dojímá mě tvůj milostiplný hněv básníku! Och Peter!
 Smutná peteriáda pobouřených
 za to že jsem den co den slyšela panický pískot polních myší
 pod nohama chroptění navenek pevné hroudy hlíny
 že strniště bylo mou domovskou adresou
 A najednou stejně bosá stojím na dláždění dvora
 a piji vodu ze džbánu nikoli ze studánky
 Čím za to platíme? Křehkost je křemenná

*Spomeň si, Rúť.
 Chcela si vykročiť
 a horeli polia.
 Zodraté remienky
 už nemali čo držať.*

O jakou zkušenost má polní kvítí víc?
 Chrpy a vlčí máky ač samy poháry na vysoké stopce
 nezdobí hostiny
 neznají škodolibé zadostiučinění střepů
 jen divočinu větru a neoblomnost deště
 Z hliněných misek se pije bezpečněji
 Máme jich doma několik pro žízeň žebráků
 voda v nich dlouho zůstane čerstvá
 Jedna z misek je pro malomocné
 Všiml sis básníku že když s tebou mluvím
 jsem zase se svým mužem?
 Protože jemu jsem to povědět nestačila

*Vraj ťa vídali,
 ako zbieraš klasy
 a potom zas
 ležať pri nohách
 akéhosi starca*

Povídalo se ledacos o hrozivém hloží za žírným polem
 Ani pod sluncem nikdy nezezlátlo

Pnulo se do výše deseti metrů
Dýchalo jako člověk kterého bolí za hrudní kostí
Několik mužů prý na tu nemoc umřelo v jeho stínu
Pokud se ptáš básníku Petře jestli mě lákala bolest
řeknu ti rovnou že ne

*Tak zo dňa na deň
ubúda mi vecí, Rúť.
Už ich nehľadám.
Veď zo dňa na deň
pribúdajú slová,
ale tých pravých
je vždy primálo.*

Modlím se ale nevím jsou-li má slova zbožná
Nevím jestli nade mnou bdí Bůh
když cítím vinu jako nakažený plod
Nemilovala jsem správně Milovala jsem v duchu
a tělo o tom nevědělo nic
Kdekdo by řekl že jsem milovala čistě
jako by tělo špinilo lásku slizem
Ale já vím že to je největší omyl a hřích
Hřích nikdy neunesáš sám
Můj osobní Bůh pro kterého ještě ani nemám jméno
mě čeká na poušti jako chápavý a silný velbloud

Prosby a prosby

*Nedávaš zbohom, Rúť,
ani nezostávaš.*

...

*V jedno ráno
si to dopovieme.*

Jsou sliby které bys básníku namaloval jako kleště okolo hrdla
Ale copak to není tak vždycky?
Slib jako oběť
Ubýváš topíš se zalykáš bahnem ale neklesáš ke dnu
Tak proč se tě ptají kdes nechal svou hřivnu
zatímco ty ji rozmnožuješ novými a novými tempy
sám proti víru který ti šeptá: uteč!

*Pol tváre máš
ešte v kameni.
Tak si tu dávno,
tak si tu dlho,
tak si tu stále, Rúť.*

Básníku!

Ty přece také nevěříš že naše hodnota spočívá v nevinnosti
Takové mince jsou lehké Neprocházejí mnohými rukama
Ani naše viny nikdo přesně nepotěží kromě nás samotných
Nenarodila jsem se pro bolest ani ty ani kdo jiný
to jsou jen slova dobrá do knih které pak pozdvihujeme
člověk by měl počítat se ztrátami
ale nelze ani zakázat snění
o znělých zahradách zpěvavých ratolestí

*Ty si Rúť,
po všetky noci
dobře vedela,
že príde ráno
a bude jedno,
čí bude odchod
a čia samota.
...
Kto bude vedieť, Rúť,
dať nám odpovede?*

Toto je moje odpověď básníku
Nebylo všechno krásné ale nebylo ani marné
Štěstí může být někdy zaťatý důvod k životu
Jako by se voda vzpírala že není mořskou vlnou ale deštěm
Byla jsem mořem i deštěm
Ale kdy jsem byla tím či oním jsem nikdy nerozeznala
Netrap se kvůli mně básníku Petře
Někdo kolem tebe je možná praprapotomkem mého syna
Jsme jako koloběh vody

*Kam půjdeš ty, tam půjdu i já.
Kde ty budeš bývať, budem bývať i ja!*

Připravil
— mhra —

Sklizeň pomíjivosti

Mária Uhrinová

Mária Uhrinová se narodila v Modre na Slovensku ve druhé polovině bájných šedesátých let ve znamení Lva. Již jako studentka průmyslovky psala básně a dramatické skeče, které publikovala ve studentských časopisech a ve slovenském rozhlase. Vystudovala dramaturgii na pražské

DAMU, a v Praze už zůstala. Publikovala v českém i slovenském jazyce. Spolu s dalšími stála u vzniku několika pražských scén (Dejvické divadlo, Strašnické divadlo, aj.), učila herectví a inscenační tvorbu na VOŠ herecké a KJJ.

Následně se věnovala redakční a lektorské činnosti, publikovala hlavně texty o kultuře a umění (Český rozhlas, Literární noviny, Divadelní noviny, Mosty, Dotyky, Naše rodina, Listy, Harmonie, Opera plus, Místní kultura a další). V posledním období se věnuje organizování komunitních projektů, publicistice a vlastní tvorbě. Píše poezii, prózu a texty pro divadlo.

Sklizeň pomíjivosti

Pomíjivost je jediná jistota, kterou člověk má. Vyrovnat se se skutečností, že efeméry a jepice jsou spřízněnkyněmi na naší pouti tady, je osvobozující.

Efeméry jsou jednoleté rostliny s velmi rychlým životním cyklem, které žijí jen několik týdnů. Jejich typickými adaptačními rysy jsou vysoká rychlost vývinu a rychlý nástup kvetení a zpravidla velmi malý vzrůst s krátkými slabými kořínky. Zrychlený životní cyklus umožňuje efemérním rostlinám využít krátké období optimálních životních podmínek, nadzemní část po odkvetení a dozrání semen rychle hyne.

Jepice jsou symbolem krátkého života. Dospělci se dožívají jen několika hodin, maximálně dnů. Za svůj krátký život se stačí pouze rozmnožit. Potom umírají.

Zpráva o normálním zázraku

Někdy rádio přináší i dobré zprávy
Dnes tam mluvili o zázraku
O tom, že se stalo něco normálního
Že Ves na hranici má suché studny
Že Ves na čáře nemá vodu
Na druhé straně mají vody dost
a tak si řeknou
Že Voda je všech
Že Voda je Boží dar
Je správné, když příští voda přes hranice

Moudří lidé se domluví a natáhnou potrubí
Nepotřebují smlouvy, nechtějí záruky
Je člověku vlastní, nakrmit hladové
Je lidské, napájet žíznivé
Starostové, jež mají starost o své lidi,
a vidí si vzájemně do talířů
řeknou, že je sousedské podělit se o sklenici
Vzali rýče, vyhloubili výkopy
Jen sto metrů a už křišťál proudí proudem
„Je čerstvá a chutná“
Podává orosenou sklenku příteli
„Přesto uděláme nový vrt,
co kdyby sousedům došla voda.
Byla by to pro nás všechny velká škoda,
kdybychom spolu zůstali na suchu“

„Polskou a českou vesnici spojí vodovod“, ČRo Plus, 5. 3. 2018

Dřevěné krávy na zeleném pažitě

Cestou ze snu sleduješ krajinu
Na širé zelené ploše se pasou stáda
Hnědá, jakoby ze dřeva vyřezaná zvířata
Stoicky stojí v zeleném porostu
Jakoby odpradávná
Drobný jarní déšť padá na jejich těla
V dálce už se trhají oblaka
Slunečné lezry prosvítají šedí
Tráva je tu tak sladká
Na její trsech svítí kapičky vody
Nad loukou zvedl se duhový most
Zvířata pod ním procházejí do země zaslíbené

Starci a noc

Každou noc potkávám shrbeného stařečka
v bílé dětské čepičce s bambulou
Na pozdrav s dobrým večerem
vždy rozhodně odpoví: Dobrý den!
Prý v noci nemůže spát
A tak s půlnocí úpěnlivě vyráží do ulic
aby unavil tělo
aby neslyšel praskat svou vysychající páteř
aby doběhl spánek
S každým dalším úplňkem
se víc a víc kloní k zemi
pak do oblouku Couvá
aby znova Dorůstal
Prý v měsíci při úplňku sedí stařec
Je to unavený pastýř co z pastvin přihnál stádo

Na bílé čepičce jsou vypleteny beránci
Ovečky už starý muž všechny sečetl

Koho dnes zebe?

Málem jsem na ní stoupla
Leží přede mnou
Černá rukavice s kožešinovou manžetou
Luxusní a chránící, pohozená v mrazech na zemi
Koho dnes zebe?
Komu zalézá za nehty mráz?
Jemná kozinka a králíčí kožíšek
Komu dnes chybí?
Zbylo jen krví zalité maso

Udupaná zmrzlá půda
Jak svažtělá kůže hrubokožce
Je šedivá a bolavá
Kdo jí zahřeje, kdo jí ochrání?
Zeměkouli prý tvoří záda čtyř obrovských slonů
stojících na krunýři gigantické želvy
Modrá planeto, jsi skutečně ještě obklopena hvězdným nekonečnem?

S

iv

r

S tebou

Marek Blažíček

Ležíme vedle sebe. Přikrývka jako cudná teta skrývá to nejnutnější. Jak je nádherná! Ta odzbrojující pravidelnost proporcí jejího těla, ty oči, které pátravě hledí na strop. Hladím ji po rameni, poté má ruka zabloudí pod přikrývkou. Nebrání se.

„Nemohu uvěřit, že jsem tu s tebou,“ šeptám jí něžně. Neodpovídá. Ví, že si nezasloužím slyšet její slova.

„Jsi tak krásná,“ dodávám ještě po chvíli.

Mlčí. Mlčení je souhlasem vyrovnaných.

Natáhnu se pro sklenku. Jen doušek vody a zas pokryji její tělo polibky.

Přisávám rty na její kůži, prolétám své nohy s jejími.

Náhle mou nohou projíždí křeč.

Prudký pohyb.

Zlověstné křupnutí.

Otáčím hlavu ke zvukovému epicentru zrovna ve chvíli, kdy její ulomená končetina dopadá na zem. Plast naráží na chladné dlaždice. Tyhle figuríny mají vskutku jepičí život...

Budu si zase muset dojít pro novou. Ale až zítra. Dnes to dokončím s touhle.

Noha nenoha.

S
ive

O čistém nic v mastné řece

Jestliže nedávno mezi lidmi frčely kotouče. Ale i ty už zmizely, ač se zdálo, že s námi zůstanou navěky, odkutálely se a v naší kultuře ušatých pohárů teďka frčí lajny. Proslulé jsou lajny kamenné, balvanité, z časů našich předků. Nejvíce je jich v kopci mezi Auněticemi a Kolečovicemi, kde podle nich lítají drony.

Přívlastky, které provázejí recenzovanou románovou poloprvočinu osmadvacetileté Lucie Faulerové (předtím byla spoluautorkou publikace BRONX. Průvodce brněnským Bronxem), mají v první řadě přivábit a nalákat čtenářskou obec k zájmu o tento titul. A tak čteme, že zde jde o nesentimentální a dokonce i „drásavou“ prozaickou výpověď, dále že jsme v této próze svědky „postupně vyjevovaného komplikovaného sesterského vztahu,“ jakož i „mezilidské poziční bitvy plné pastí a nášlapných min“. To bychom si potom mohli pomalu připadat jakoby někde mezi územím ovládaným Kurdy a mezi teritoriem v moci Islámského státu, o tom však Lapači prachu věru a vskutku ani náhodou nejsou. Dochází však v anotačním čarování též na jiná pojmenování a na další hodnotící atributy: nastojte, prý je tato autorčina próza „nelíbezná“, „hluboká“, „věrohodná“, „napínavá“ – a především „odvážná v otevřenosti výpovědi“.

To by bylo dozajista jiné kafe, kdyby naopak docházelo na charakteristiky, že je toto vyprávění zjevně „zbabělé v uzavřenosti výpovědi“, leč vpravdě pravý opak je pravdou: prozaičtina výpovědi v takto „otevřené“ rovině se pohybuje jako ve svém živlu, vypráví a vypráví, vymýšlí si, vytváří situace snivecké i veskrze reálné, konstruuje nové a nové situace a vyloženě si libuje v systematickém podhalování roušky či snímání roušek ze všeho, co je nebo co bylo v předkládaném příběhu zahaleno (či zahalováno) tajemstvím. Neboli tím, co představuje záhadu nejzáhadnější, takovou tajemnou záhadu, o níž se nemluví, která se zamlčuje, záhadu záhad, která za žádnou cenu nekvačí a nevybízí k sebemenší otevřenosti výpovědi a musí být tudíž v rozmezí románového vyprávění (opravdu však jde o román, byť nikoli klasické ražby?) nevyhnutelně nahrazována

To může vyznívat jako svého druhu
klišé nebo jako dávno již vyčichlá
fráze a není divu, že se na ni dá
odpovědět téměř nekončící
a všudypřítomnou plejádou
posměšných bonmotů
a ironických úšklebků, namítnout,
že to jsou pouze žvatly. Leč toto
konstatování má nakonec
k zacílení autorčina příběhu
mnohem blíže, než jak by se na
první, druhý i třetí pohled zdálo,
i kdyby to sama prozaička
nonšalantně zavrhovala. Zpravidla
tam, kde se vše při prvním doteku
i po větším životním ohledání
proměňuje v nesmysl, v celoživotní
řetězec samého nesmyslu o sobě
a nesmyslů až nestvůrných,
s nimiž se ztotožňuje a nejednou
se s nimi i zaměňuje lidský úděl,
nakonec totiž nezbyvá nic jiného,
než onen nevzývaný smysl života
vzít vážně – a vzývat ho.

výpovědí jinou, ještě otevřenější a nepochybně i nemálo klamavě
otevřenou či se otevírající.

Bylo nemálo duchaplně i v této souvislosti řečeno, že Lapači
prachu mohou připomínat detektivku, v níž se koneckonců „ne-
pátrá po ničem menším než po smyslu života“. To může vyznívat ja-
ko svého druhu klišé nebo jako dávno již vyčichlá fráze a není divu,
že se na ni dá odpovědět téměř nekončící a všudypřítomnou plejá-
dou posměšných bonmotů a ironických úšklebků, namítnout, že to
jsou pouze žvatly. Leč toto konstatování má nakonec k zacílení au-
torčina příběhu mnohem blíže, než jak by se na první, druhý i třetí
pohled zdálo, i kdyby to sama prozaička nonšalantně zavrhovala.
Zpravidla tam, kde se vše při prvním doteku i po větším životním
ohledání proměňuje v nesmysl, v celoživotní řetězec samého ne-
smyslu o sobě a nesmyslů až nestvůrných, s nimiž se ztotožňuje
a nejednou se s nimi i zaměňuje lidský úděl, nakonec totiž nezbyvá
nic jiného, než onen nevzývaný smysl života vzít vážně – a vzývat
ho. A o co tedy v knize „jde“, jaký má „děj“, copak se v ní „děje“?
To se dozví každý, kdo si ji přečte. Pozorně přečte.

Dozví a dost možná zjistí či dospěje k závěru, že ano, že jde
o román, že sice snad jde o román, že všeho nejvíce o román post-
moderního ražení a ladění. Mnohem přesněji však může být i sou-
běžné konstatování, zvláště pokud ho vyřkneme až po přečtení té-
to značně eruptivní prvotiny, že kráčí o novodobou psychologickou
prózu. A tváří v tvář post-post-moderní poetice hojných děl součas-
né české produkce beletristické se můžeme obrátit nebo alespoň po-
otočit k výšinám literární minulosti a poté s žánrovým gustem srov-
návat autorčin vypravěčský naturel s postupy a přístupy prózy při-
nejmenším expresivní, především ale expresionistické. A posléze
raně existencialistické.

Odtud pak zbývá či stačí nikoli náhodou učinit krůček pouhý,
abychom si opět a znovu položili onu neodbytnou, nadměru znepo-
kojivou, ba nejznepokojivější nadčasovou otázku po smyslu bytí, po
smyslu života, stejně jako tázání po „nesmyslu“ života – a ani
v nejmenším zde nikde nejde o juvenilní nebo pubertální tlachy. To je
přece bytostné zázemí a zákulisí všech „dospěláckých věcí“, k nimž
může více než přirozeně patřit i vražda, odcizení, život ve lži, živoře-
ní v konvenčním modelu chování a jednání, chorobná mezilidská ne-
komunikace... A úzkost, především úzkost, vyvěrající ze samoty i ne-
samoty, z partnerství i nepartnerství, tíživá úzkost z vlastního já stej-
ně jako zřejmě ještě tíživější úzkost z vlastního nejá.

Lze přijít s hypotézou, že univerzální „hrdinkou“ či „antihrdin-
kou“ tohoto expresivního vyprávění pak není ani protagonistka pří-
běhu (čti: „dnešní mladá žena“), ani vypravěčka analyzované prózy,
nýbrž právě zmíněný pocit úzkosti jako stav duše i stav mysli, úzkost
coby ona v jiném kontextu zmíněná pomyslná nášlapná mina, již si
nosíme v sobě, ať činíme co činíme. Úzkost je tu vehementně vzývá-
na, táž úzkost je temperamentně zavrhována, úzkost je zde hekticky

popírána, leč poté se právě vědomí úzkosti plus úzkostné vědomí pro změnu stává jakýmsi vševědoucím nekrasohledem, jehož prostřednictvím lze z úzkosti snad i vybřednout či vybředávat – byť kupříkladu pouze do poučenějšího a vyzrálějšího prožívání přetrvávající existenciální úzkosti naší. Kudy však z toho všeho ven?

Není kudy. Veškerá smršť prožitků a změř zázitků v postojových poznacích autorčiny postavy jménem Anna, sužované traumatickou úzkostí ze všeho, co má už v životě za sebou, a zejména z toho, co ji ještě v životě čeká, je zde v jednom z mnoha extatických vnitřních monologů expresivně přirovnávána k apokalypticky plynoucí každodenní „mastné řeči“, v níž v jedno splývají okamžiky vyměšování s okamžiky vyznavačskými, aby se poté zdánlivě beznadějně rozplynuly v ranních imperativech „jdem se poblíť z dalšího dne“ či ve snových výjevech, kdy bdělost není vše a nestačí na vše. Vždyť „mastnou řečí“ se v textu stává i neslitovná až bezútěšná anamnéza Anniny zgruntu narušené nebo naopak v gruntu nenarušené psychiky, jak se to potvrzuje v kontaktu s dalšími postavami: především v jejích depresivních vzpomínkách, v pocitu netrestané viny a v zločinu nevin. Nic kloudného z toho nevyplyvá, vše je potřísněno a pokáleno. O to víc nepřekvapí, že jediné, co v psychologické konstrukci dané prózy (nebo románu?) přesahuje tuto sebemrskáckou životní scénérii, je utajovaná, opět až snová, pozemsky nadzemská touha po „čistém nic“. Tedy po tom, „co nic se nazývá“, a přitom není ničím a je více než něčím.

Arciže ještě Lucii Faulerové není ani třicet a nepřidáváme jí na věku ani vteřinu, nicméně můžeme vše řečené shrnout do neškodného, poněvadž toliko genologického verdiktu, že její Lapači prachu jsou krom jiných žánrových souvztažností takřečenou a takzvanou generační prózou, onou „otevřenou“ zprávou o životním pocitu generace nynějších třicátníků (včetně skorotřicátníků) – a z tohoto pohledu jde o svědectví i hypnoticky přesvědčivé. Pohříchu shledáváme, že „detektivní“, nejednou až psychopatická linie vyprávění je takto přesvědčivá daleko méně než pasáže a partie tlumočící v expresivní tonalitě (ještě více v detonalitě) zmíněný generační životní pocit. Autorčina Anna se ztotožňuje se stavem, kdy se v ní „všechno žene jako šílený splašený vír chomáčů prachu, jako písek při pouštní bouři, hrne se to jistě a nezastavitelně jako tsunami nebo lavina“. Proto žije v obavách, že „z tohoto ustavičného irelevantního strachu, hrůzy a úzkosti se zblázním, pokud už se to nestalo“.

Nestalo. Prozatím šlo v Annině traumatu všehovšudy o „nejhorší chvíli mého života“. Ty další a horší teprve přijdou. A snad i další a naopak stejně svíravě hodnotné knížky z pera Lucie Faulerové.

Vladimír Novotný

(Lucie Faulerová: Lapači prachu. Torst, Praha 2017)

Arciže ještě Lucii Faulerové
není ani třicet a nepřidáváme jí
na věku ani vteřinu, nicméně
můžeme vše řečené shrnout do
neškodného, poněvadž toliko
genologického verdiktu, že její
Lapači prachu jsou krom jiných
žánrových souvztažností
takřečenou a takzvanou
generační prózou, onou
„otevřenou“ zprávou o životním
pocitu generace nynějších
třicátníků (včetně
skorotřicátníků) – a z tohoto
pohledu jde o svědectví
i hypnoticky přesvědčivé.
Pohříchu shledáváme, že
„detektivní“, nejednou až
psychopatická linie vyprávění je
takto přesvědčivá daleko méně
než pasáže a partie tlumočící
v expresivní tonalitě (ještě více
v detonalitě) zmíněný generační
životní pocit.

Kolešovské lajny aneb Jak šel Honza do světa **Vít Kremlička**

Ještě nedávno mezi lidmi frčely kotouče. Ale i ty už zmizely, ač se zdálo, že s námi zůstanou navěky, odkutálely se a v naší kultuře ušatých pohárů teďka frčí lajny. Proslulé jsou lajny kamenné, balvanité, z časů našich předků. Nejvíce je jich v kopci mezi Auněticemi a Kolešovicemi, kde podle nich lítají drony.

K tomu místu se váže mnohé tajemství a je opřeno záhadami. Někdy se tam nacházejí prázdné láhve od alkoholických nápojů a proslýchá se, že si tam chodívají muži odpočinout od ženských, pokud si na ně příliš otevíraly držky. Tahle tradice se udržuje po staletí, a možná již od příchodu Bójů do zdejších krajů; ač odtáhli dál, povědomí zůstalo a doslova se vpilo do hlíny, té rodné prsti zbrocené krví, potem a močí, flusanci a spermaty.

Dříve vládly společenské snahy, by se člověk stával čímśi lepším, nyní však postačuje nezvedat jej po pádu. Je však možné, že kolešovské lajny vystavěl rebelantský disent jako výraz odporu a popření legendárního Koleča, jména obvykle překládaného jako “ten, který má rád kola”? I to je možné. Tak láska končí, v prérii uprostřed kamenných řad, v umlčeném souznění.

Bójové do tuzemska přitáhli z Balkánu, a jen co přišli, usadili se v družném kruhu v hospodských místech, později zastřešených, obezděných a vybavených pivními pípami. Na těch místech nacházejí se dosud jejich potomkové a setrvávají v bodré a bujně zábavě své.

Kdyby jenom to, už tak by toho bylo dost! Krom kolešovských lajn se v obci vyskytují ještě další pamětihodnosti. Sice jsou kalibru jiného, než ze Sahary, neb Grónska, jak je naši cestovatelé prošli pozpátku v žabkách, v hadraplánu nebo na monocyklu pro číšníky, ale taky ujdou. Třeba pan Máselník, který nosí na hlavě buřinku od rána do večera, přičemž ji nesundá z hlavy ani při jídle. Nebo pan Jouda, který byl až v Hamburku a viděl tam zámořské lodě větší než dům. Anebo Praky, o tom je zbytečné cokoli povídat. I Jihočeši se svojí rázovitou povahou bez opory v realitě by užasli, co za záhady se v kraji chmelnic skrývá. Bo filosof Bandy, který tam trávil každý únor, aby měl na dosah metropoli a zároveň se cítil jako ve vyhnanství. Také tam pobýval jednoho rána editor, proslulý Ruden Krompáč, když ho tam vyhodil průvodčí z vlaku zcela ožralého. Případně Markalous, co si odseděl za násilnění masného pštroso čtyřiapůl roku a nechal si narůst bíbra jako jeden zpěvák beatu; ještě na smrtelné posteli šoustal nohama, teprve když z něj byl zdechlák, nastal pokoj. Ale ještě před smrtí přišel s teorií, že kolešovské lajny vyskládali préríjní indiáni, když táhnuli na severozápad, aby udrželi směr. Potom tam už krom pana Chlastala není nikdo pamětihodný, obzvláště v neděli odpoledne. Ti všichni věděli o kamenných lajnách v kopci a v duchu se jim kořili jako chrámu neznámého božstva. To je všechno krásné, ale já, protože jsem se o tom chtěl dozvědět víc, řekl jsem si, že namísto banálních flanců na-

jdu odpověď v inzerátech regionálního tisku - a taky že jo! Hlavní oporou mi byla brožura Keltský somrák, jak ji sepsal irský bard Stanley Burning Yeah.

Ale abych zachoval dekor, třeba vylíčit krajinný rámec příběhu, když jsem figury tak hanebně odbyl. Jinak byl tibetský den jako každý jiný, sluníčko svítilo a z chmelnic vanula prašná vůně. Rozsáhlé vůkolní pozemky vlastnil velkovévoda Chun da Lunda, pocházející ze vzdálených krajín rekreačních. Mezi lidmi proslul co lidumil a podpůrce všech známých umění, byl proto značně oblíben a k jeho slávě byly pořádány mnohé mejdany i slavné bohoslužby a jarmarky.

Kolešovské lajny objevil Šaroun. Jeho tatík měl barák až v Praze, takřikajíc v podhradí. Koupil ho, když vyhrál v loteriích, rozvedl se, aby mu Šarounová neproluftovala konto za opojný meprobamát, na kterém dost ujížděla v těch slavných dobách, a ještě koupil chajdu, bývalou pastoušku pod hradem Karlovcem. Nahnal tam tlupy pokrývačů a instalatérů a z ruiny dal vyrůst haciendě jako klícce. Narodil se mu tam též mladý Šaroun, pokračovatel rodu a spása kraje. Rostl jako z vody, a když byl tříletý, začal sám od sebe jezdit na kole a opravovat přehazovačky celé rodině. Jeho povaha byla utvářena žhavou závistí a odporem k sebeovládání. Ale co se nestalo! Mladý Šaroun tam po jednom extramejdánku pouze pro zvané měl vidění. Jedl zrovna špagety po myslivecku, svíjely se mu a mrskaly kolem tváře jako rosomákovi vousy a zanechávaly v jeho huňatém obočí zbytky hub a brusinek, čímž zjev získával na malebnosti, když se mu zjevil zrzavý pejsek a řekl: “Vstaň a běž na kopec k Auněticům, najdeš tam poklad, ze kterého budeš nadsmrti živ!” Protože byl Šaroun tak trochu hamoun, vyskočil, jak by jej bodl sršeň a zčerstva běžel na temeno mystického aunětického vršku. Tam to spatřil - kamenné lajny se táhly a vinuly lesem jako aztécká šifra, jejíž dosah mu zcela unikal! Učinil několik cviků fulan-

dong, aby se mu provětrala hlava, zapálil si doutník a hned pocítil, že se přibližuje vyřešení záhady balvanistého krutihlavu. Potom si ale vzpomněl, že se odpoledne koná posvícení u aunětického hofráta, tak hodil všechno za hlavu a rozběhnul se klusem do Aunětic na merendu.

Nebylo tomu dávno, co prožil svůj první coming-out. Oba jeho rodiče byli gayové a vychovali jej ke svému obrazu. Na mejdanu ale potkal štabajznu paní Evu, která věděla kam sáhnout a dala mu okusit svých vlnad. Od té chvíle mu žilami proudil pelyněk s utrejchem a nebylo pro něj spočinutí žádného. V minulém životě byl určitě každý faraonem, alespoň on si tak připadal, ale nedával nic najevo, svůj pocit vyvolenosti si hýčkal v nejzažších koutech své tajnosné duše, a teprve když se oženil a zplodil dítka, cítil se být mužem.

Posvícení u hofráta

Šaroun si to hasil pěkně z kopečka k hofrátovi, který byl přednostou advokátní konci-pientské kanceláře Blbský, Vůl, Matlafoušek & Bejkárenská - exekuce, oddlužení, zadlužení, náběhy, sauny, ušní svíce a výlovy zjara. Cestou koupil u vietkongu soudek vína s pípou a drandil dál. A dobře udělal. Když totiž došel na exekutorskou merendu, byl náhle osvěcen a pochopil, co ve skutečnosti kdysi v šerém dávnověku aunětické lajny byly. Keltské králíkární! Potetovaní Bójové kdys na kamenných základech vystavěli z proutí a mazanice chatky pro desetitisíce králíků, jejichž masem se živilo středo-evropské plemeno a do jejichž kůže se halilo v drtimrazech tehdejšího podnebí. Když tuto hypotézu publikoval v denním tisku, několik docentů archeologie - kolik, neví se již přesně - skončilo na uzavřených odděleních psychiatrických léčeben se zachvaty zuřivosti a s vyčerpanými smysly životními. Dostávali tam prášky náhradou za prachy, co jim někdo elegantně vyfouknul. Potom se Šaroun zabýval zase něčím jiným.

Kolešovské lajny
objevil Šaroun. Jeho
tatík měl barák až
v Praze, takřikajíc
v podhradí. Koupil ho,
když vyhrál v loteriích,
rozvedl se, aby mu
Šarounová
neproluftovala konto
za opojný
meprobamát, na
kterém dost ujížděla
v těch slavných
dobách, a ještě koupil
chajdu, bývalou
pastoušku pod hradem
Karlovcem. Nahnal tam
tlupy pokrývačů
a instalatérů a z ruiny
dal vyrůst haciendě
jako klícce. Narodil se
mu tam též mladý
Šaroun, pokračovatel
rodu a spása kraje.

Sa Liszt a Wagner...

ive

v Piešťanech

1.

u - u - u - u - u

u - u - u - u - u

u - u - u - u - u

2.

<°)))><

3.

Noční
rybí
zpěv

Joska Skalník

My tancovat nemusíme

Centrum
současného
umění

15. 3.–4. 6. 2018

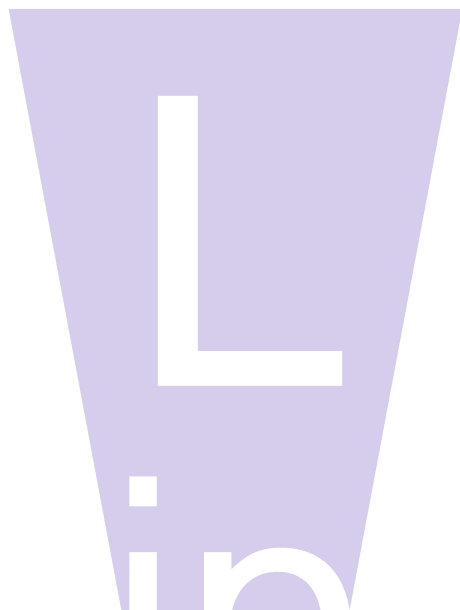

Joska Skalník (1948) byl jedním z předáků Jazzové sekce, od jejíhož vzniku uplynulo již téměř půl století. Skalník je bez nadsázky otcem snadné vizuální rozpoznatelnosti produkce této státem neřízené organizace. Jednoduchý grafický jazyk, který zvolil pro její, jak by se dnes nejspíš řeklo „jednotný vizuální styl“ (stejně jako obaly gramofonových desek) se vyznačoval sebevědomou čistotou, s níž kuměl zúročit ohlasy samizdatové estetiky a těžit z limitované kvality tehdejšího tisku.

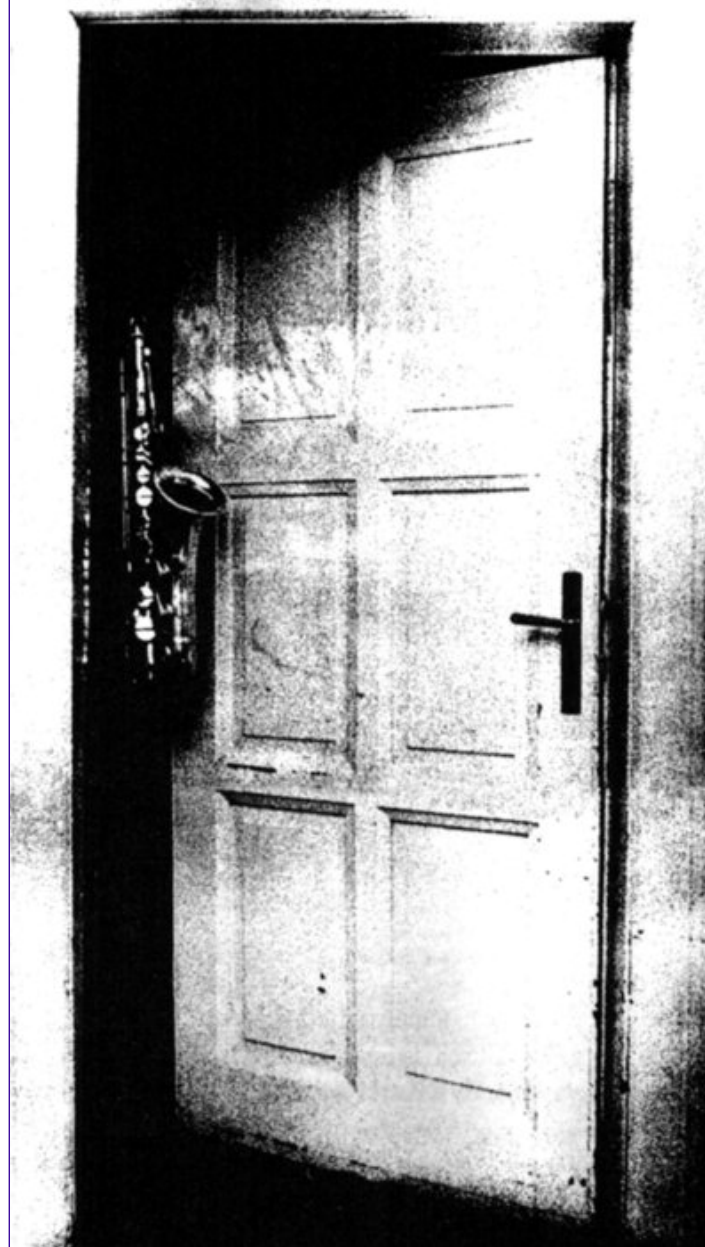
Stejně přesvědčivě pracoval s poeticky surreálnými kolážemi a asamblážemi, odkazujícími k výtvarným strategiím anglo-amerických autorů hudebních tiskovin. Byla to směs v místních poměrech novátorská a duchaplná. Stala se také základem estetického cítění klanu, kterému byl cizí diktát dobových masmédií a vkus jejich konzumentů. Pozice Josky Skalníka byla paradoxním způsobem výhodná. Na vkus zmíněných institucí ani jejich posluchačů nemusel brát ohled – kapely, pro které pracoval, pro ně stejně nehrály.

Joska Skalník se během posledních dvaceti let ke své práci grafického designéra příliš nehlásil. Obvykle ji ani nezařazoval do svých malířských bilančních přehledů. V letošním roce, kdy oslaví své 70. narozeniny, se rozhodl tento segment své práce vystavit v reprezentativní šíři, umožňující pochopit nejen její estetický kód, ale i smysl v pozapomenutém klimatu reálného socialismu.

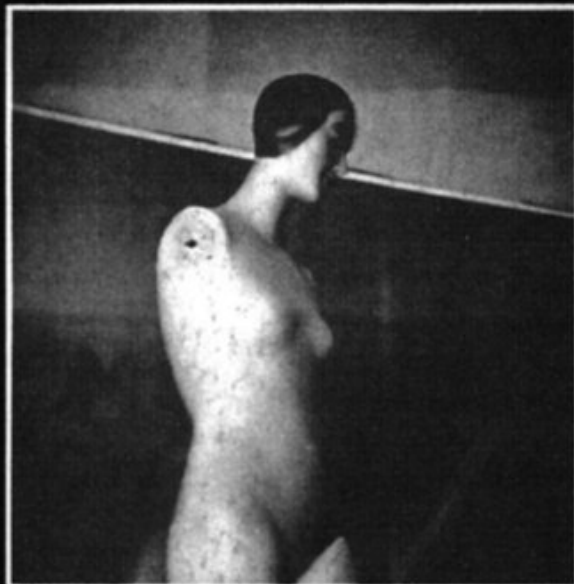
Název My tančovat nemusíme vyplývá z kontextu výstavy a jeho podrobné vysvětlení naleznou návštěvníci v samotné expozici. Kurátoři výstavy: Pavel Büchler a Karel Haloun. Architekt: Petr Pištěk.

JAZZOVÁ SEKCE SVAZU HUDEBNÍKŮ POŘÁDÁ
S. PRAŽSKÉ JAZZOVÉ DNY '79

JINDŘICH ŠTYRSKÝ fotografické dílo

„JAZZPETIT“

SCENÁŘ / IVO KROBOT A PETR OSLJZLY REŽIE / IVO KROBOT DRAMATURGIE / PETR OSLJZLY HUDBA / JIŘÍ BULIN

BOHUMIL HRABAL

STÁTNÍ DIVADLO BRNO
DIVADLO NA PROVÁZKU

rozvzpomínání

GARÁŽ

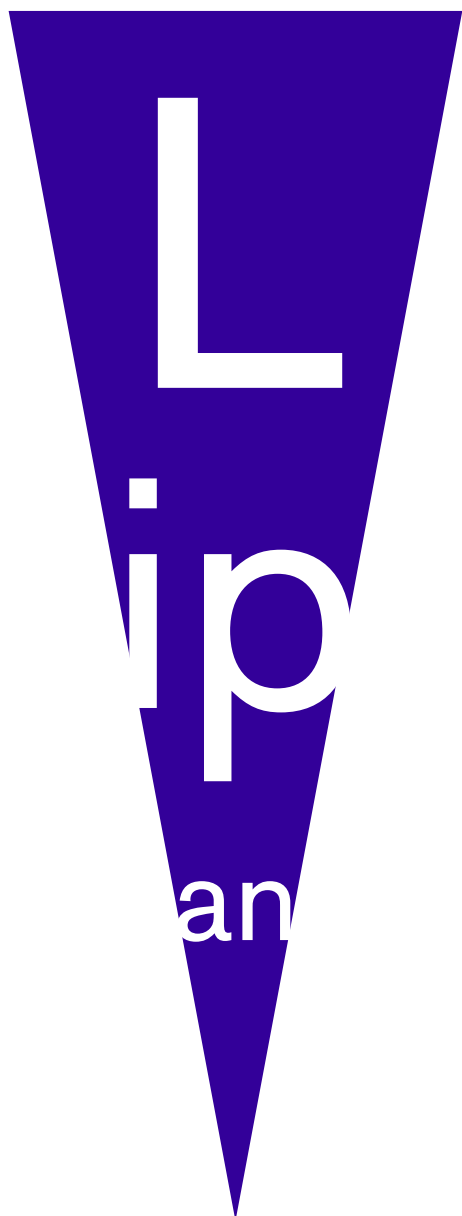
1984-1985/
Mášan – lead guitar
Ducháček – vocal
Pěnčíka – drums
Pospíšil – bass guitar

1984/
Petr Hlinomaz – bg. guitar
Jindřich Biskup – saxophone
Radek Pospíšil – bg. vocal

1985/
Radek Šimunek – bg. guitar
Tonda Hlávka – percussion
Tomáš Svoboda – trumpet
Jiří Jelínek – saxophone

BYLA A JE...

Libor Fára

Knihy a plakáty

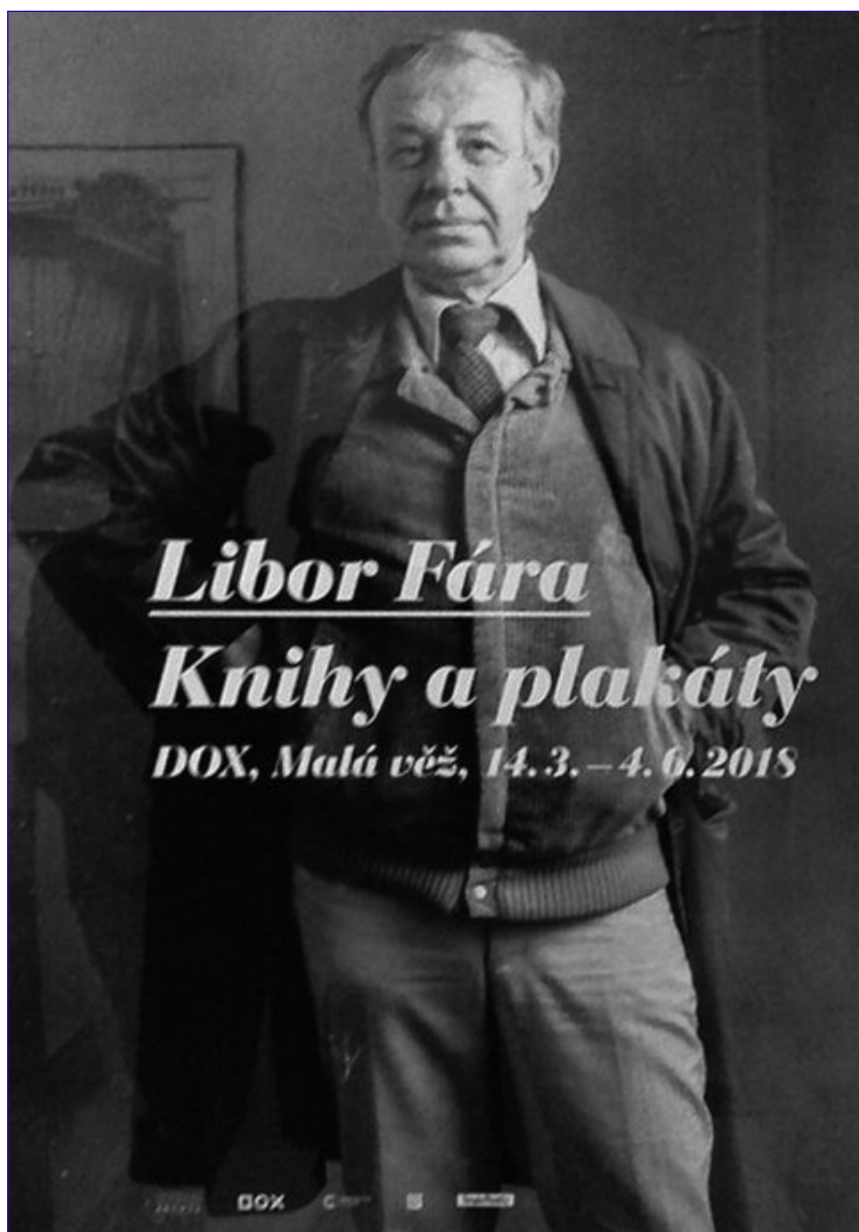
Centrum
současného
umění

15. 3.–4. 6. 2018

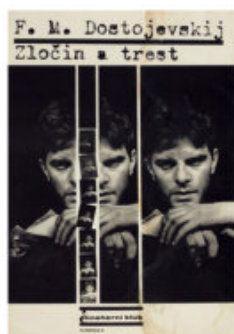
Artarchiv – Malá věž

Malíře a grafika Libora Fára (1925-1988) zajímala filozofie, poezie, literatura, hudba, jazz, film, fotografie, divadlo.

V roce 1962 začal pracovat v Divadle Na zábradlí, legendární je jeho scénické řešení hry Alfreda Jarryho *Král Ubu*, od roku 1969 působil v Činoherním klubu - vytvořil nadčasové logo divadla, upravoval programy a další tiskoviny, navrhoval plakáty, scénu a výpravu her (mj. Pavel Landovský: *Hodinový hoteliér*, 1969, Anton Pavlovič Čechov: *Višňový sad*, 1969, Maxim Gorkij: *Na dně*, 1971). V roce 1976 do Činoherního klubu nastoupil, jako kmenový výtvarník, Joska Skalník. „Potkal jsem se zde s výtvarníkem Liborem Fárou a bylo to osudové setkání založené na tom nejkrásnějším a nejhodnotnějších přátelství, jaké si člověk může přát.“ Fárova osobnost a dílo významně ovlivnily Skalníkovu grafickou tvorbu.

Libor Fára a Joska Skalník

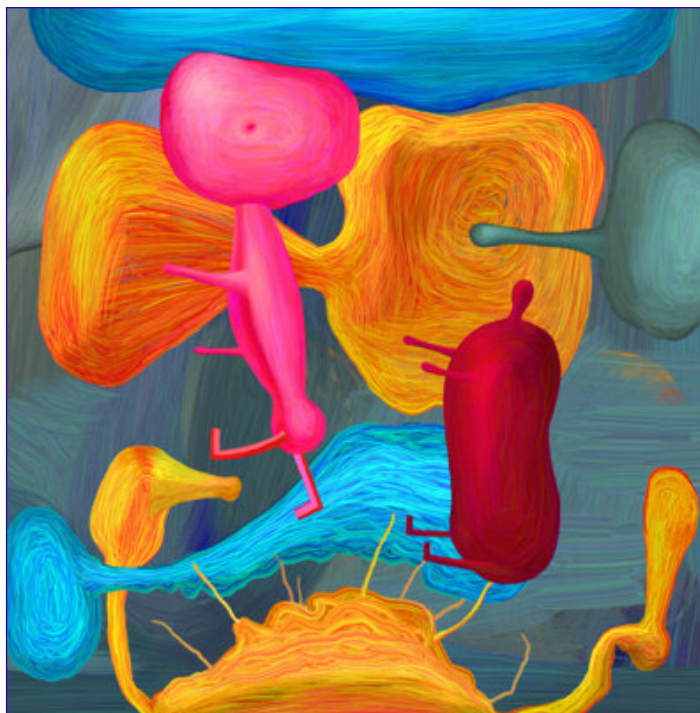

Lip

Michal Machat Přilož kosočtverec

21. 3.–7. 5. 2018
Galerie města Třince

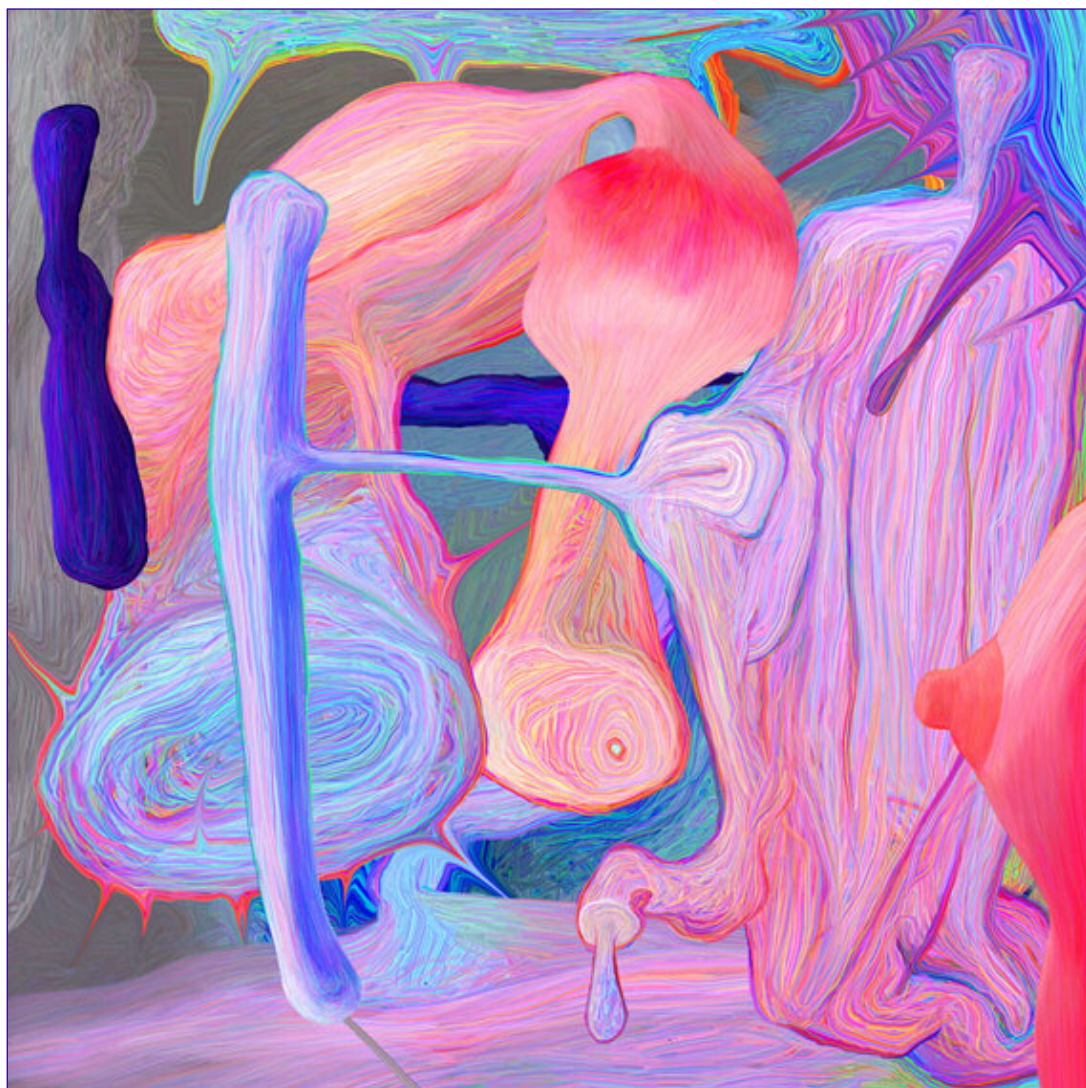
Zdrhám před tohyňi'

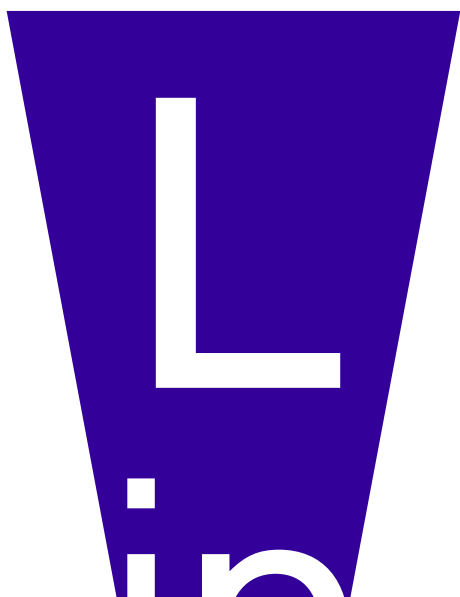
Kolibřík bumerangem sklízející bizarní tykev

Komiksovy Filofil

Surreafné nahromaděné
sexystické symboly

Olaf Hanel 75

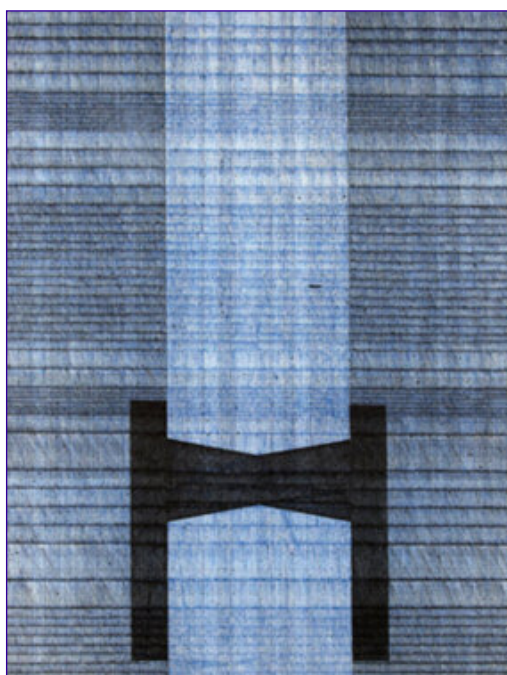
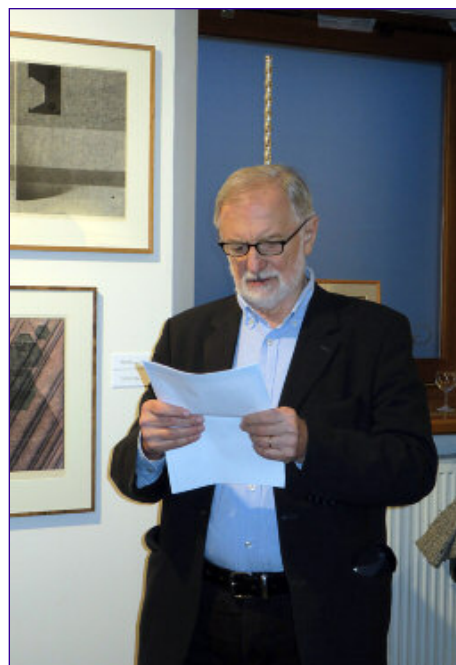
Foto Michal Šanda

22. 3.–14. 4. 2018

Galerie Maldoror

Olaf Hanel

Eugen Brikcius

 galerie
Maldoror

Vás srdečně zve na výstavu

OLAF HANEL 75

malby, práce na papíře a objekty

Vernisáž se bude konat

ve čtvrtek 22. března 2018 od 18.00 hod.

Výstavu uvede Eugen Brikcius.

Hudební doprovod Václav Brabenec.

Výstava potrvá od 22. 3. do 14. 4. 2018.

Otevřeno: středa–sobota 13–18 hodin

Galerie Maldoror, Pletmyslova 9, Praha 2 – Vyšehrad,
tel. 728 374 378

Minihappening
aneb Olaf Hanel
a mič

L
OS
OS

Mendoza,

Lucie Faulerová Alta Montaña

Foto Lucie Faulerová a Radka Návarová

V minulé Dobré adrese jsem se pustila do vyprávění o výletu do Argentiny, kde jsem dva týdny žila v Buenos Aires u své kamarádky Rádi. Po naší low cost výpravě k vodopádům Cataras del Iguazú jsme se vydaly do hor. Druhá cesta vedla 1000 km daleko stejně jako první, ale tentokrát na západ a k hranicím s Chile, do provincie Mendoza.

Po tom, co jsme dorazily autobusem do hlavního provinčního města Mendoza a ubytovaly se v hostelu, jsme vyrazily na hlavní třídu, kde po pár krocích vždy narazíte na nějakou poznávací agenturu nabízející několik variant, jak v okolí trávit čas. Město totiž z turismu žije, ale zároveň není samo o sobě mimořádně atraktivní. Místní se tedy nevyrovnávají s problémy přetížených městeček typu Benátky, je to tady spíš takový strategický bod. Mendoza totiž leží na východní straně And, hory jsou vzdálené 100 km, o něco blíže jsou vyhlášené termální lázně nebo vinice. Ale na většinu destinací se bez nějaké poznávačky dostanete těžko, leda vlastním autem.

Výlet do hor jsme si zamluvily na druhý den, první jsme se chystaly vyvalit v termálech, protože termály, žejo. No jo, jenže! Na autobusovém nádraží jsme zjistily, že tam jede jen jedna linka párkrát za den, překvapivě tedy na tuto populární atrakci nezbylo jediné volné místo. Zpružené, co s volným dnem, jsme naštěstí byly jen chvíli, Rádu napadlo zkusit se na místo dostat jinak, taxíkem. Sice nám to drobet narušilo naši low cost strategii, ale na druhou stranu odvoz tam i zpět (cca 120 km) nás vyšel na necelých 1300 Kč, to je na poměry českých taxíků rozhodně low cost.

Mohly jsme se nechat odvézt k trochu načančanější části komplexu, kde bychom vyfasovaly župan, ale my jsme chtěly trochu vyvážit to tágo a vybraly si kempovou variantu za pár korun bez županu. No, měly jsme to tam pěkné, ale poměrně záhy jsme pochopily nejspíš hlavní výhodu buržoustských termálů. Nejspíš tam nebylo tak pře-

Ráda
a já jsme
vystoupily
z autobusu

plněno, tady byly všechny trysky s horkou vodou věčně obsazené. Ale! Párkrát jsme při hledání volného místa prošly kolem prázdného brouzdaliště, nejdřív jsme ho jen nedůvěřivě okukovaly, nakonec nás courání tam a zpět přestalo bavit a uvelebily se tam. Horká termální voda tekla do brouzdaliště jen z jediné hadice, kterou jsme si ihned přivlastnily, protože jinak voda v bazénu poměrně rychle chladla. Flek jsme si bohužel ohlídal, jen dokud jsme si neodskočily na drink. Pak nás nahradily baby, které naší vychytávku odhalily. A vzaly nám hadici.

Druhý den jsme se vydaly na výlet do hor s malou skupinou, převážně Argentinců. Po cestě jsme zastavili na několika místech, já osobně ale viděla zlatý hřeb hned na jedné z prvních, a to u jezera Potrerillos. Průzračnější, klidnější hladinu jsem nikdy neviděla, modřejší nebe asi taky ne, anebo to jen mátló. Jezero zrcadlí tak věrně, že se během dne mění podle zabarvení oblohy. Vzduch už se v téhle oblasti zdál tak čistý, že v něm nebylo cítit vůbec nic. Další ze zastávek byla na vyhlídce na nejvyšší horu Ameri-

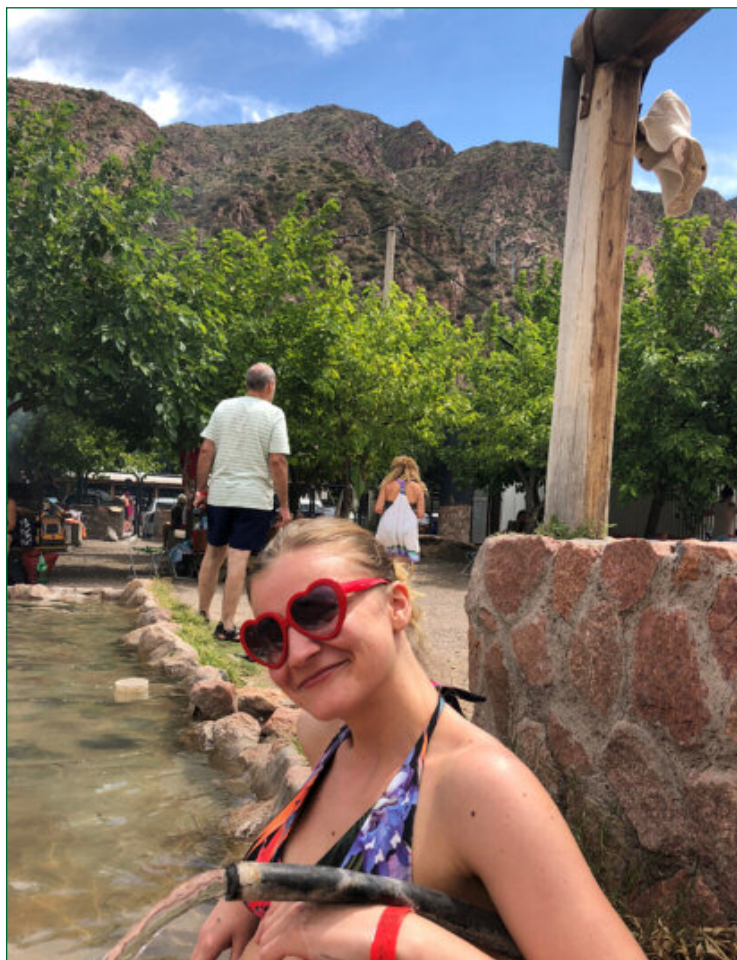
Termální lázně

Brouzdaliště
v termálních lázních

ky, vlastně nejvyšší horu mimo Asii vůbec, Aconcagua, která stojí v nadmořské výšce skoro 7.000 m n. m. Aconcagua je jednou z hor Sedmi vrcholů, a jsem si docela jistá, že nám delegátka ukazovala všechny, ale když neumíte španělsky, tak úplně nevíte, jestli koukáte na ty správné vrcholy. Ono to ale na dojem nijak neubralo, takže co.

Vystoupali jsme až k osmimetrové soše Ježíše, která od roku 1904 vyznačuje v průsmyku La Cumbre hranici mezi Argentinou a Chile (na znamení míru mezi národy). Do roku 1931 to byl dokonce nejvyšší Ježíš na světě (dokud ho netrumfl ten třicetimetrový v Riu de Janeiro). To už jsme stáli ve výšce 4.200 m n. m. Je to nejvyšší, kde se kdy moje nohy dotýkaly pevniny, a byl to opravdu zvláštní pocit. Moc dobře se vám nedýchá, dost tu fouká, z tlaku bolí hlava, nic překvapivého, ale zároveň si možná stejně jako já připadáte lehce na drogách. To nebylo úplně špatný, ono to aspoň tu celkovou nevolnost trochu utlumí a celém zážitku u Ježíše nasadí poněkud nečekaný level.

Já a hadice.

Znavených psů
je v Mendoze hodně

L os

Jezero
Potrerillos

Psi, všude psi

Alta Montaña

Alta Montaña

Alta Montaña

Charles Darwin
uviděl Aconcaguu
v roce 1832

Výhled
na Aconcaguu

Já a Ježíš

Ráda a Ježíš

L
os
os

Jakub Šofar

Tak zase po roce hlavou dolů (I)

Austrálie a Oceánie mají něco do sebe. Nechce se mi do té věty ještě vsunovat módní slovo „prostě“, ale je to tak. Prostě.

Jenže ta dálka, ta se nohám nelíbí. Letos jsme si vybrali jako mateřskou aerolinku Qatar Airways, která zdatně na pomyslné lince Blízký východ – Indočína, s odbočkami Dálný východ a Austrálie, konkuruje Turkish Airlines či Emirates. Cenami i službami. A taky nabídkou destilátů.

Šest hodin letět z Prahy do Dauhá se dá vydržet, ale následujících 15 šedesátiminutovek z Dauhá do Sydney je k nevydržení. Takže proč si nedat v katarské metropoli

oraz a trošku se podívat po městě, odkud vysílá televizní stanice Al-Džazíra.

Letiště v Dauhá si nezádá s tím v Dubaji, přes 37 mil. cestujících za rok 2016 je slušné číslo. Když si zde dáte jednodenní zastávku, vízum ani žádné magické obřady po vás po přiletu nikdo nevyžaduje. Za 40 katarských riálů se svezete taxíkem do hotelové zóny, kde se staví pořád jako o život, protože Katar bude v roce 2020 hostit mistrovství světa v čtvaně (taky se tu jezdí velká cena F1), tak jsou hotely špičkové, ale zatím prázdné. Čili levné. Nicméně bez piva. Všeho je dost, ale bez hladinek...

Katar se stal samostatným státem v roce 1971, díky zásobám ropy a především zemního plynu (chce se mi říct: zde nekuřte, bývá tu nebezpečno!) má země vysoký HDP, v roce 2015 nejvyšší na světě. Mrakodrapů je v hlavním městě jako ježčích bodlin, pár jich ční 500 metrů nad zemí.

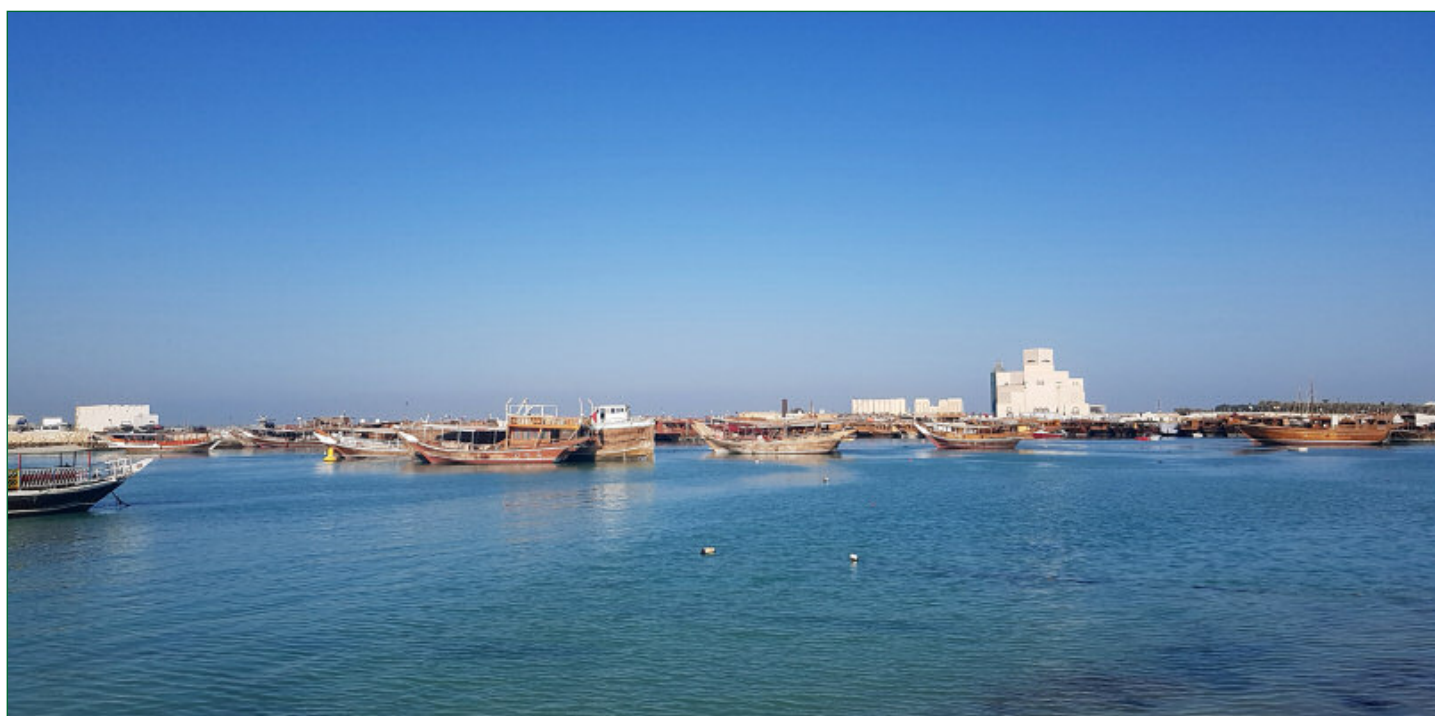
Pro náhodného diváka mého typu je prvním překvapením neobyčejné čisto a pořádek, pásy zeleně s neustálým přísunem vláhy, kiosky k nabíjení mobilů všech typů atd. A samozřejmě zástupci mnoha národů a národností (Nekatařanů; nejvíce Indové, Pákistánci, Bangladéšané, Filipínci), tvořících 80 procent obyvatelů země. Na všech autech i obchodech byla nalepena kresba jakéhosi muže; myslel jsem si, že jde o nějakou místní hudební hvězdu, nicméně pak mně došlo, že jde o současného emíra Tamíma ibn Hamada Al Sáního, se kterým se rozhádaly ostatní státy Arabského poloostrova (Saúdská Arbie, Spojené arabské emiráty atd.) kvůli jeho podpoře terorismu. Myslím, že másla mají na hlavě obě strany dost, jde samozřejmě o mocenský boj mezi Saúdy a Íránem, čili mezi sunnity a šíity. To je pořád dokola. Mě by spíš zajímalo, zda je to opravdu akt občanské aktivity, nebo nějaký naplánovaný milostný akt obyvatel ke svému pánu, jak známe z našich nedávných dějin.

Každopádně do téhle země, do jakéhosi slepého střeva Arabského poloostrova (geograficky i politicky), by stálo za to se ještě někdy podívat. Ale až po ofsajdech...

O den později jsme odletěli do Sydney, stihli tam vyměnit terminály a doletěli do Melbourne, aniž bychom tušili, že druhé, malinké melbournské letiště Avalon je úplně na druhé straně města, než bydlí moji staří kamarádi. Ale pro ně

těch 110 kilometrů je jiná vzdálenost než pro nás. Pak jsem prospal celý den a ten následující na mě čekala hromadu polen na štípání.

No nevím, ale s polenem, od kterého odskočí sekera, pokud se přesně netrefíte kolmo na střed, je těžké vyjít. Nevyšel jsem.

Michal Šanda: Ondřej Böhm: Údolí | Údolí

Díky bezbřehé svobodomyslnosti zdejšího hostinského, kterou by nezasvěcení mohli považovat za lhostejnost a bordelářství, si hosté přizpůsobili hospodu k obrazu svému a zaplnili ji bizarní směsicí nejroztodivnějších předmětů od aristonu po vycpaného kosa. Postupem času se ze štamgastů stali přátelé, ovšem žádná idyla netrvá věčně. Do údolí nevybíravým způsobem vtrhne majitel cirkusu a začne skupovat pozemky. Důvod je-

ho počínání je pro všechny záhadou, protože v tomhle zapomenutém koutu na okraji města není kromě jeskyně, kam o víkendech směřují rodiny výletníků, nic pozoruhodného. Hostinský už toho za pípou zažil tolik, že ho výhrůžky nemohou rozházet. Odmítne hospodu prodat a příběh se začne zamotávat.

Vydalo nakladatelství Dybbuk. Obě knihy jsou ke koupi u dobrých knihkupců.

